ВСТУП

Тваринний і рослинний світ є одним із основних компонентів природного середовища і важливого складовою природних багатств України, джерелом для отримання харчових продуктів, промислової і лікарської сировини та інших матеріальних цінностей, що необхідні для задоволення потреб населення і народного господарства, а також використовується в наукових цілях.

Питання використання тваринного і рослинного світу регламентується Законодавством України та рядом законів, проте сучасний стан використання лісових ресурсів світу бажає бути кращим.

Необхідність забезпечення на практиці реалізації вимог законодавства про використання лісових ресурсів ставить перед державою завдання удосконалення системи правових гарантіій; охорони і збереження лісосировинних ресурсів, правового регулювання цих відносин у сучасних складних економічних, екологічних та соціальних відносин. Для створення передумови для інтенсивного використання лісового та тваринного світу з метою отримання максимальних прибутків, підвищується роль наукового обгрунтування лісосировинних ресурсів в нових правових та економічних умовах, а також практичних рекомендацій щодо його впровадження.

Аналіз показників, що обґрунтовують обидві тези, буде зроблено у наступному розділі, а у вступі зауважимо, що теперішня криза у лісовій та мисливській галузі є результатом неефективної системи організації, управління і контролю за його веденням з боку державних органів.

Звідси і актуальність нашої теми дослідження, адже використання державного лісового та мисливського фонду - не збиткова, а прибуткова справа в світі. Хороші приклади у веденні мисливського господарства показують наші географічні сусіди – Угорщина, Польща, Чехія та Болгарія. Наприклад, в Україні, площа якої становить 604 тисячі квадратних кілометрів, щорічно добувається 1 тисяча оленів, 6-8 тисяч голів кабана і 5-7 тисяч голів козулі, тоді як у сусідній Польщі, площа якої майже удвічі менша (313 тисяч кв. км.), добувається у 39 разів більше оленя, у 10 разів більше кабанів, і у 17 разів більше козулі. [20].

Метою роботи є визначення на підставі аналізу сучасного стану мисливського господарства, основ його ведення та розробка рекомендацій з вдосконалення державного управління мисливством, ефективність ведення мисливського господарства користувачами мисливських угідь Івано-Франківської області.

Основною метою нашого дослідження є:

а) Комплексний аналіз системи нормативно-правових актів, які регламентують функціонування та ведення галузі лісового та мисливського господарства;

б) Економічний аналіз ведення лісового та мисливського господарства Івано-Франківської області та пропозиція змін в законодавстві;

в) Правовий аналіз ведення лісового та мисливського господарства;

Завдання дослідження:

а) Визначити основні характеристики галузі мисливського господарства;

б) Проаналізувати стан законодавчого забезпечення в галузі ведення мисливського господарства;

в) Виокремити найбільш важливі проблеми функціонування галузі та ведення лісового та мисливського господарства в Україні;

г) Дослідити стан організаційно-кадрового забезпечення працівників, зайнятих у веденні лісового та мисливського господарства;

д) Окреслити та обґрунтувати основні напрямки реформування законодавства, яке регламентує ведення лісового та мисливського господарства.

Об’єктом дослідження є:

а) Система державного управління у веденні лісового та мисливського господарства;

б) Економічні показники по веденню мисливського господарства Івано-Франківської області.

Предмет дослідження – стан державного організаційного забезпечення ведення лісового та мисливського господарства в Україні, аналіз мисливських користувачів Івано-Франківської області.

Методи дослідження Методологічну основу магістерської роботи складає аналіз існуючої законодавчої бази, інструкції, положень, які регламентують ведення лісового та мисливського господарства,економічну ефективність ведення мисливського господарства в Україні, екологічні, соціальні аспекти ведення лісового та мисливського господарства. Висновки та положения, які містяться у магістерській роботі, спираються на екологічне, адміністративне, конституційне право, теорію державного

управління, а також на аналіз наукових праць та наукової літератури з досліджуваної проблематики.

Практична цінність роботи полягає в тому, що зроблені на основі дослідження висновки та пропозиції по зміні законодавчої бази, а саме:

- зміни в Закон України Про мисливське господарство та полювання;

- зміни в адміністративний кодекс України ;

- зміни в Кримінальний кодекс України;

- зміни в нормативно-правові акти центрального органу виконавчої влади Держкомлісгоспу України (накази, положення, інструкції);

- запропоновано прийняття нормативно–правових актів по регламентації ведення мисливського господарства;

- комплексний аналіз ефективності ведення лісового та мисливського господарства яка необхідна для прийняття відповідних управлінських рішень можуть стати основою для розробки стратегії реформування системи державного управління. Для практичної реалізації даної магістерської роботи вона направлена на розгляд в Івано-Франківське обласне управління лісового господарства, Держуправління охорони природнього навколишнього середовища в Івано-Франківській області, Державний комітет лісового господарства України, для опрацювання ними та прийняття відповідних управлінських рішень.

РОЗДІЛ 1
СТАН ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ ТА МИСЛИВСЬКИМ ГОСПОДАРСТВОМ

1.1 Характеристика та функції державного управління лісовим та мисливським господарством

Контроль за охороною та використанням тваринного світу – одна із важливих функцій державного управління. Цей контроль поділяється на державний і відомчий, його здійснюють у тій чи іншій формі практично всі органи держави (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування), що приймають рішення з питань охорони та використання природних ресурсів (контроль за виконанням цих рішень).

Державний контроль за охороною і використанням тваринного світу ставить своїм завданням забезпечити виконання всіма міністерствами, державними установами і підприємствами, громадськими та приватними структурами і мережами, а також громадянами обов'язків зі збереження тваринного світу, дотримання встановленого порядку користування тваринним світом. Здійснюють цей контроль органи загальної компетенції (ради, держадміністрації) і спеціальної (спеціально уповноважені державні органи) – відділи, інспекції тощо. До спеціально уповноважених державних органів за сучасним законодавством відносяться:

• Мінекобезпеки України здійснює державний контроль за спеціальним використанням тваринного світу та, окрім того, відповідно до Указу Президента України від 13 березня 1999 року №250/99, Мінекобезпеки є центральним органом

державної виконавчої влади, через який Кабінет Міністрів спрямовує і координує діяльність інших ЦОВВ;

• Служба лісової охорони Державного комітету лісового господарства України – державний контроль за охороною і використанням мисливських тварин;

• Служба мисливської охорони у складі Держкомлісгоспу України;

• Державний комітет рибного господарства та його органи – контроль за дотриманням законодавства з питань охорони і відтворення водних живих ресурсів.

Спеціально уповноважені державні органи з охорони і регулюванню використання тваринного світу перевіряють:

• дотримання правил, норм, строків та інших вимог з охорони і використання тваринного світу;

• дотримання встановленого порядку державного обліку тварин і їх використання та проведення державного кадастру тваринного світу;

• правильність і своєчасність розробки та проведення заходів зі збереження середовища проживання, умов розмноження і шляхів міграції тварин.

Спеціально уповноважені державні органи охорони і регулювання використання тваринного світу мають такі права:

• припиняти самовільне користування тваринним світом, а також користування, яке здійснюється з порушенням встановлених вимог по охороні тваринного світу та його використанню;

• давати обов'язкові для виконання вказівки про виправлення порушень правил, норм, строків та інших вимог по охороні та використанню тваринного світу;

• припиняти роботи, при проведенні яких систематично порушуються правила,норми та інші вимоги з охорони і використання тваринного світу, охорони середовища перебування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;

• притягати у встановленому порядку порушників правил, норм, інших вимог з охорони і використання тваринного світу до відповідальності або направляти матеріали про правопорушників у відповідні органи;

• громадський контроль за полювання здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища та громадськими мисливськими інспекторами, що передбачено статтею 38 ЗУ „Про мисливське господарство та полювання”;

• органи МВС приймають рішення про видачу права на володіння зброєю, розслідують факти браконьєрства, за які передбачена кримінальна відповідальність;

• органи прокуратури відповідно до Конституції України здійснюють функцію щодо нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Правила та інструкції спеціально уповноважених державних органів з охорони і регулювання використання ресурсів тваринного світу, затверджені у межах прав цих органів, встановлених законодавством, обов'язкові для виконання.

Відомчий контроль за охороною і використанням тваринного світу доповнює державний контроль та здійснюється органами, у віданні яких знаходяться підприємства, заклади і організації, що користуються об'єктами тваринного світу. При здійсненні відомчого контролю міністерства, відомства чи їх підрозділи зобов'язані

керуватися законодавством України, правилами та інструкціями, затвердженими спеціально уповноваженими державними органами по охороні та використанню тваринного світу. Проте стан охорони та використання тваринного світу підтверджує необхідність підвищення ролі державного контролю при мінімізації неефективного відомчого контролю.

На прикладі Івано-Франківської області структура державного управління мисливством виглядає наступним чином:

• Івано-Франківське обласне управління лісового господарства облдержадміністрації є органом виконавчої влади з подвійним підпорядкуванням (обласна державна адміністрація та Державний комітет лісового господарства України) і здійснює як спеціально уповноважений обласний орган у веденні мисливства державний контроль за веденням мисливського господарства усіма мисливськими користувачами;

• держуправління екологічної безпеки в Івано-Франківській області як спеціально уповноважений державний орган здійснює державний контроль за спеціальним використанням тваринного світу;

• Івано-Франківська обласна рибоохоронна інспекція як державний орган, що уповноважений державою і знаходиться у віданні Міністерства АПК, здійснює державний контроль за дотриманням правил рибальства та організацією відтворення рибних запасів у природніх водоймах області;

• у Івано-Франківському обласному управлінні лісового та мисливського господарства створений спеціальний підрозділ, що безпосередньо здійснює державний контроль

за веденням мисливського господарства усіма користувачами мисливських угідь області;

• при державних лісогосподарських підприємствах (держлісгоспах) обласного управління лісового господарства в кожному адміністративному районі області введені посади районних державних мисливських інспекторів (районних мисливствознавців), які контролюють безпосередньо користувачів мисливських угідь.

1.2 Законодавчі засади в галузі охорони та раціонального використання диких тварин та лісу

У мисливській галузі використовуються наступні основні терміни:

мисливське господарство - це галузь господарства, завданням якої є раціональне використання, охорона і відтворення мисливських звірів і птахів, надання послуг мисливцям щодо проведення полювання, розвиток мисливського спорту і мисливського собаківництва;

мисливство - це вид спеціального використання тваринного світу, що здійснюється з метою задоволення рекреаційних, матеріальних та інших потреб громадян і суспільства шляхом добування диких звірів і птахів, які перебувають у стані природної волі в межах мисливських угідь;

полювання - це сукупність дій людини, спрямованих на пошук, вистежування, переслідування з метою добування, саме добування мисливських тварин, а також перебування осіб в межах мисливських угідь, в тому числі на польових та лісових дорогах з будь-якою стрілецькою зброєю або з капканами та іншими знаряддями добування диких звірів і птахів, або з мисливськими собаками чи ловчими звірами і

птахами, або з продукцією полювання, а також перебування осіб на дорогах загального користування з продукцією полювання, або з будь-якою зібраною розчохленою стрілецькою зброєю, якщо вказані дії не пов´язані з виконанням особами своїх службових обов'язків.

У законодавстві України, що пов´язане з охороною та раціональним використанням тваринного світу ці терміни у розумінні різних законів тлумачаться заплутано, залежно від відомства, що готувало проект закону до подання у Верховну Раду. На сьогодні цілий ряд норм, що стосуються мисливської галузі „розкидані” по окремих законах, при цьому деякі з них викладені нечітко, що допускає на практиці їхнє неоднозначне тлумачення і дозволяє врешті-решт взагалі їх не виконувати через відсутність належного правового механізму їх реалізації. Адже завданням законодавства про тваринний світ є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення об'єктів тваринного світу, збереження і поліпшення середовища перебування диких тварин, збереження умов постійного існування видового та популяційного різноманіття тварин у стані природної волі, неволі чи напіввільних умовах. Практичне розв´язання відзначених проблем потребує неухильного дотримання вимог законодавства про тваринний світ.

Тому в цьому підрозділі для чіткого врегулювання правових та організаційних засад у цій галузі нами зроблено вибірку всіх цих розпорошених у законодавстві норм – вони частково закріплені у Законах України "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про природо-заповідний фонд", "Про тваринний світ", Водному та Лісовому кодексах.

Законодавче регулювання охорони та раціонального використання тваринного світу здійснюється за трьома напрямками: охорона середовища перебування тварин; збереження генетичного фонду тваринного світу; організація раціонального користування тваринним світом. Особливістю сучасного процесу розвитку екологічного законодавства є збільшення в ньому норм, що забезпечують активне функціонування всієї системи державного управління охороною та раціональним використанням тваринного світу (нормативно-правове регулювання моніторингу, розробки екологічних програм, економічного забезпечення мисливськогосподарської діяльності тощо).

Центральне місце серед актів законодавства, що регулюють ці відносини, займає Конституція України, яка визначає основні засади цієї політики та обов´язок держави щодо забезпечення екологічної безпеки. З огляду на цей обов'язок Конституція визначає повноваження Верховної Ради України в галузі охорони довкілля, а також Президента України та Кабінету Міністрів [11, статті 85, 106, 116]. Основний Закон України визнає за кожним громадянином право користуватися природними об'єктами права власності народу [11, стаття13].

Згідно Конституції, природні ресурси України, в т.ч. ресурси тваринного світу, є об'єктами права власності українського народу, їх використання регулюється відповідними законодавчими актами [11.8,стаття 13]. Одним з обов'язків держави є підтримання екологічної рівноваги на території України, тобто збереження природних комплексів і компонентів природних комплексів.

Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" (1991р.) визначає, що Україна здійснює на своїй території екологічну політику, спрямовану на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища; на досягнення гармонійної взаємодії природи і суспільства; на охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів. Серед завдань цієї політики – попередження негативного впливу діяльності людини на природу, збереження природних ресурсів та генофонду живої природи у всій його видовій та просторовій різноманітності і цілісності. Названим законом встановлені компетенція і повноваження органів державного управління, органів місцевої влади, права та обов'язки громадян; передбачено ведення державних кадастрів природних ресурсів, моніторинг природного середовища, екологічна експертиза проектів, нової техніки і технології, матеріалів, речовин, продукції на предмет її екологічної безпеки; здійснюється розробка екологічних нормативів і програм.

Законом "Про природо-заповідний фонд України" (1992) [11, с.115] на землях природо-заповідного призначення (заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища) забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може впливати на стан природного комплексу чи перешкоджає його використанню за цільовим призначенням. Природо-заповідні території функціонують і охороняються відповідно до визначеного Законом режиму. На території Івано-Франківської області функціонує Карпатський природній національний парк загальною

площею більш як 50 тисяч гектарів. На даній території не ведеться мисливське господарства і полювання заборонено.

"Водний кодекс України" (1995р.) передбачає, що на водних об'єктах (їх частинах), які використовуються для промислового добування риби та іншого водного промислу або мають значення для відтворення цих ресурсів, права користувачів можуть бути обмежені в інтересах рибного господарства та водного промислу. Водокористувачі, яким надано в користування рибогосподарські водні об'єкти (їх частини), зобов'язані здійснювати заходи, що забезпечують поліпшення екологічного стану водних об'єктів і умов відтворення рибних запасів, а також утримувати в належному санітарному стані прибережні захисні смуги в місцях вилову риби. Проведення гідромеліоративних робіт у місцях, де розводяться бобри та хохулі, здійснюється за погодженням з державними органами рибного і мисливського господарства.

Безпосередньо питань використання і відтворення тваринного світу стосується Закон України "Про тваринний світ" (1993)[11, с.44]. Він визначає тваринний світ як національне багатство України, природний ресурс загальнодержавного значення, що охороняється, відтворюється і використовується в інтересах всього народу. Об'єктами тваринного світу є хордові (в т.ч. хребетні) і безхребетні тварини в усьому їх видовому і популяційному різноманітті та на всіх стадіях розвитку. До об'єктів тваринного світу належать також частини диких тварин (роги, шкіра тощо), продукти їх життєдіяльності (мед, віск тощо), житла і споруди тварин, залишки викопних тварин. Охороні підлягають самі об'єкти тваринного світу і всі території, що є середовищем їх перебування.

Закон визначає принципи використання, порядок державного управління тваринним світом. Передбачене загальне використання тваринного світу (здійснюється без вилучення об´єктів тваринного світу з природного середовища за винятком рибальства) і спеціальне (об´єкти тваринного світу вилучаються з природного середовища). До видів використання об'єктів тваринного світу Закон відносить: мисливство, рибальство, використання в наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях, одержання продуктів життєдіяльності тварин, добування тварин з метою утримання і розведення у неволі. При потребі чисельність тварин може регулюватися: з метою охорони здоров'я і забезпечення безпеки людей, запобігання шкоді господарським та природним об'єктам. Закон визначає права та обов'язки користувачів тваринним світом, зміст і форми охорони тварин, місць їх проживання, умов розмноження, шляхів міграції, профілактики загибелі, порядок встановлення заборон і обмежень. Обов'язковою визначається експертиза щодо впливу на тваринний світ діючих і таких, що будуються підприємств, споруд, нової техніки, технології, матеріалів і речовин. Особливій охороні підлягають рідкісні і зникаючі види, передбачено порядок їх розведення в неволі. Регулюється порядок переселення, акліматизації, схрещування тварин, ввезення їх в Україну та вивезення за кордон, створення, зберігання і використання зоологічних колекцій.

Передбачено моніторинг, державний облік і кадастр тваринного світу, контроль за дотриманням Закону, відповідальність за його порушення (кримінальна, адміністративна та ін.). На практиці порушники Закону "Про

тваринний світ" найчастіше притягаються до матеріальної відповідальності.

Особи та організації, діями яких нанесено шкоду мисливському господарству і державному фонду диких тварин, компенсують її у відповідності до позовних заяв органів мисливського нагляду. У випадку відмови від добровільної сплати справу розглядають в суді або в арбітражі. З порушників правил полювання стягається сума нанесеної шкоди, яка вираховується за спеціальними таксами (розцінками), затверджених Наказом Держкомлісгоспу та Мінекобезпеки України від 12 березня 1996 року №24/32 [11, с.318].

Такси-розцінки для нарахування платежів за нанесену шкоду незаконним полюванням і знищенням диких тварин, їх місць проживання, біотехнічних споруд встановлюються в мінімальних зарплатах (деякі – в неоподаткованих мінімумах) залежно від виду добутих або знищених птахів і звірів, щодо біотехнічних споруд - за фактичною вартістю, збільшеною в три рази. Розрахунки відшкодування шкоди за цими таксами здійснюють посадові особи Мінекобезпеки, Держкомлісгоспу та їх місцевих органів. Поряд з відшкодуванням збитків, правопорушник може бути притягнутий до адміністративної або кримінальної відповідальності.

Матеріальна відповідальність за шкоду, нанесену мисливському господарству, настає тільки тоді, коли встановлений факт нанесення шкоди знищенням звіра чи птаха. Якщо тварина поранена, але не добута і не існує достовірних даних про її загибель, то факт нанесення шкоди не вважається доказаним. Збитки зобов'язані відшкодовувати і власники собак, якщо ними нанесено шкоду мисливському

господарству. Відповідальність наступає у цьому випадку незалежно від того, чи зробили власники собак попереджувальні заходи, оскільки сам факт перебування з собаками в мисливських угіддях створює підвищену небезпеку для звірів та птахів.

У відповідності з діючим законодавством незаконно добута мисливська продукція підлягає вилученню в порушника і реалізується у встановленому порядку. Виручені від реалізації цієї продукції суми не підлягають зарахуванню в рахунок відшкодування збитків. Якщо продукція незаконного полювання була реалізована чи використана порушником, суд, незалежно від поданого позову, повинен вирішити питання про стягнення її вартості, вирахованої за державними роздрібними цінами.

Права і обов'язки користувачів тваринного світу, що закріплені законом, створюють гарантії правильного, раціонального, науково-обгрунтованого користування тваринним світом і його охорони. Зрозуміло, якщо цих правил чітко дотримуються, а обов'язки активно виконуються.

Всі користувачі тваринного світу - підприємства, заклади, організації і громадяни – мають право здійснювати тільки ті види користування тваринним світом, які їм дозволені. Мається на увазі не лише право користування за спеціально виданим дозволом, але і право користування, яке здійснюється без будь-якого спеціального дозволу. Наприклад, без будь-якого дозволу громадяни можуть добувати червів, комах для любительського риболовства, мають право вудити рибу у відкритих і незаборонених місцях та ін.

Порушенням прав користування визнається користування, яке здійснюється без дозволу. Наприклад, якщо мисливець, який одержав дозвіл на відстріл кабана, вбив лося, він здійснив порушення. Або, скажімо, науково-дослідна установа, якій дозволено користуватися об'єктами тваринного світу з науковою метою без вилучення тварин з природного середовища, вилучило тварину. Подібні приклади можна було б продовжити. Але основне, на що слід звернути увагу, це – те, що тут один вид користування замінюється іншим, здійснюються недозволені види користування, тобто порушується цільовий характер користування тваринним світом.

У випадку і в порядку, передбачених законодавством, права користувачів тваринного світу можуть бути обмежені. Це може бути здійснено в державних інтересах, а також в інтересах інших користувачів тваринного світу. Наприклад, може бути обмежена науково-дослідна діяльність в заповідниках, обмежене переселення тварин, якщо це шкодить інтересам охорони тварин. Самовільне обмеження прав користувачів тваринного світу будь-яким іншим органом не допускається, якщо це не передбачено в законодавстві.

Першим і найважливішим обов'язком користувачів тваринним світом є обов'язок дотримуватися встановлених правил, норм та строків полювання. Наступний обов'язок – користуватися тваринним світом способами, які не допускають порушення цілісності природних угруповань і забезпечують збереження тварин, які не підлягають користуванню. Так, з метою полювання користувач не може вирубувати і випалювати рослинність чи стріляти в тварину у випадку, якщо постріл може знищити інших тварин, які не

підлягають користуванню; чи добувати тварину із застосуванням, наприклад, вибухівки. Дуже важливий обов'язок користувачів тваринним світом - не допускати порушення середовища проживання тваринного світу.

Названі обов'язки накладаються на всіх користувачів тваринного світу - як на організації, так і на окремих громадян. На всіх користувачів покладається також обов´язок допомагати державним та іншим органам, які здійснюють контроль за охороною та використанням тваринного світу. Ряд обов'язків покладається лише на державні та громадські організації, які є користувачами тваринного світу (облік чисельності та стану використовуваних тварин, контроль стану середовища їх проживання; проведення необхідних комплексних заходів, направлених на відтворення тваринного світу)

Право користування тваринним світом підлягає повній або частковій забороні у випадках:

• якщо минула необхідність в користуванні чи є відмова від нього;

• закінчення встановленого строку користування;

• виникнення необхідності у вилученні з користування об'єктів тваринного світу з метою охорони тварин;

• ліквідація підприємства, закладу, організації, яким було надано право користування;

Право користування тваринним світом може бути заперечене у випадку невиконання користувачем встановлених правил, норм чи інших вимог з охорони і використання тваринного світу.

Здійснення державної політики в питаннях охорони, використання і відтворення фауни птахів і ссавців покладено на Державний комітет лісового господарства України. Держкомлісгосп, керуючись Конституцією та законодавчими актами України, визначає перспективи і пріоритетні напрямки розвитку мисливського господарства, здійснює у цій сфері науково-технічну та інвестиційну політику, державний контроль за збереженням, використанням та відтворенням ресурсів фауни; забезпечує організацію території мисливських угідь, ведення мисливства; координує діяльність наукових і навчальних закладів лісівничого та мисливсько-господарського профілю. Держкомлісгосп України при виконанні покладених на нього функцій взаємодіє з центральними та регіональними органами державної виконавчої влади, регіонального та місцевого самоврядування, а також з відповідними органами інших держав.

Лісовий кодекс України (1994) [11, с.121] передбачає надання у постійне або тимчасове користування ділянок лісового фонду для потреб мисливського господарства; перевагу надає в цьому відношенні постійним лісокористувачам. У кодексі зазначено, що використання лісових ресурсів і проведення лісогосподарських заходів повинно здійснюватися з урахуванням збереження сприятливих умов для життя диких тварин. Тимчасові лісокористувачі за погодженням з постійними лісокористувачами на земельних ділянках лісового фонду, наданих їм для потреб мисливського господарства, можуть створювати кормові і захисні ділянки, здійснювати інші заходи, пов'язані з веденням мисливства.

"Положення про лісничого" покладає такі обов'язки на керівника лісництва:

• забезпечувати проведення лісогосподарських заходів і здійснення лісництвом лісових користувань з урахуванням необхідності збереження сприятливих умов для проживання диких тварин, а також контроль з цією метою за підприємствами і організаціями -лісокористувачами;

• здійснювати заходи по організації мисливського господарства, охороні і відтворенню диких звірів і птахів (біотехнічні заходи), вести боротьбу із браконьєрством, а також надавати практичну допомогу у цій справі державним, кооперативним та громадським організаціям і закладам, за якими закріплені мисливські угіддя, розміщені в зоні діяльності лісництва;

• здійснювати контроль за веденням мисливського господарства підприємствами, організаціями та закладами на закріплених за ними угіддях в зоні діяльності лісництва, а також за виконанням ними правил і дотримання строків полювання.

Використання ресурсів мисливських тварин регулюється Законом України „Про мисливське господарство та полювання”

За Положенням державне управління в галузі ведення мисливського господарства здійснюють Кабінет Міністрів, обласні, міські держадміністрації, спеціально уповноважений державний орган у галузі ведення мисливського господарства, яким є Держкомлісгосп та його органи на місцях.

З метою організації та ведення мисливського господарства юридичним та фізичним особам надаються у

користування спеціально визначені для цього мисливські угіддя. Суцільна площа мисливських угідь, що надається користувачеві, повинна, як правило, становити не менше 3 тис.га, але не більше 200 тис.га. Мисливські угіддя надаються в користування на термін не менше як 15 років. Умови ведення мисливського господарства визначаються договором, який укладається між державним органом лісового господарства і користувачем мисливських угідь.

Користувач мисливських угідь має право у встановленому порядку за згодою власників або користувачів земельних ділянок зводити у мисливських угіддях необхідні будівлі та біотехнічні споруди, вирощувати кормові культури, створювати захисні насадження, проводити штучне обводнення, здійснювати інші заходи, пов'язані з веденням мисливського господарства, які не суперечать законодавству та інтересам власників або користувачів земельних ділянок. Відносини між власником або користувачем земельних ділянок і користувачем мисливських угідь регулюються відповідним договором. Користувачі мисливських угідь зобов'язані:

• раціонально використовувати державний мисливський фонд, не допускати погіршення екологічного стану середовища перебування мисливських тварин внаслідок власної діяльності;

• проводити первинний облік чисельності і використання мисливських тварин, вивчати їх стан та характеристики угідь, де перебувають ці тварини, і в установленому порядку подавати цю інформацію органам, шо здійснюють державний облік мисливських тварин та облік їх використання;

• проводити комплексні заходи, спрямовані на

відтворення, в т.ч. штучне, мисливських тварин, збереження і поліпшення середовища їх перебування, щорічно вкладати кошти в охорону і відтворення мисливської фауни з розрахункуна 1 тис.га лісових угідь не менше 8, польових - 6, водно-болотних - 4 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

• здійснювати заходи щодо виконання загальнодержавних і місцевих екологічних програм з питань охорони тваринного світу;

• негайно інформувати природоохоронні органи, органи мисливського господарства, ветеринарні, санітарно-епідеміологічні служби про виявлення захворювання тварин, погіршення стану середовища їх перебування, виникнення загрози знищення та випадки загибелі тварин, здійснювати комплексні заходи щодо профілактики і боротьби із захворюваннями;

• здійснювати охорону державного мисливського фонду, сформувати єгерську службу з розрахунку не менше одного єгера на 7 тис.га лісових і 10 тис.га польових угідь;

• дотримуватися режиму охорони видів тварин, занесених до Червоної книги України і до переліків видів тварин, які підлягають особливій охороні на території областей в межах наданих у користування мисливських угідь;

• самостійно припиняти використання мисливських тварин у разі погіршення їх стану та умов існування,зниженнявідтворюючої здатності та виникнення загрози знищення тварин, негайно вживати заходи до усунення негативних факторів впливу на тварин і середовище їх перебування;

• забезпечувати мисливське впорядкування угідь,

виділяти відтворювальні ділянки та визначати в натурі межі цих угідь та ділянок, в порядку, що визначається Держкомлісгоспом;

• виконувати інші обов'язки щодо охорони і використання об'єктів тваринного світу та користування мисливськими угіддями відповідно до законодавства.

Добування мисливських тварин здійснюється відповідно до лімітів, що затверджуються на мисливський сезон Мінекобезпеки України за поданням Держкомлісгоспу України на підставі пропозицій користувачів мисливських угідь, погоджених з обласними державними органами лісового господарства та екологічної безпеки, а також регулюється нормами відстрілу, які встановлюються на мисливський сезон державним органом лісового господарства за погодженням з відповідним органом екологічної безпеки.

Добування мисливських тварин, занесених до Червоної книги України, для розведення у спеціально створених умовах, а також для інших цілей здійснюється за дозволами Мінекобезпеки України.

До полювання прирівнюється:

• перебування осіб в межах мисливських угідь, в тому числі на польових і лісових дорогах (крімдоріг загальногоко ристування) з будь-якою стрілецькою зброєю або з капканами та іншими знаряддями добування диких звірів і птахів, або з мисливськими собаками чи ловчими звірами і птахами, або з продукцією полювання;

• перебування осіб на дорогах загального користування з продукцією полювання або з будь-якою

зібраною зброєю

До полювання не прирівнюються перераховані дії осіб, пов'язані з виконанням ними службових обов ´язків.

Полювання із порушенням встановлених правил вважається незаконним або браконьєрством. Зміст браконьєрства полягає у наступному: всі дикі птахи і звірі, незалежно від того, на території якого землеволодіння вони живуть (державного, приватного тощо), складають державний мисливський фонд. Добування дичини для потреб держави і окремих громадян дозволяється тільки з дотриманням встановлених правил. Будь-яке порушення вважається браконьєрством, а порушники (тобто браконьєри) несуть адміністративну, матеріальну чи кримінальну (залежно від розміру збитків, завданих державі) відповідальність.

Браконьєрством вважається сам факт порушення, незалежно від того, здобута браконьєром при цьому дичина, чи не здобута. Особи, що займаються незаконним полюванням і рибною ловлею, завдають великих матеріальних і моральних збитків державі, негативно впливають на мисливців, рибалок, молодь, всіх оточуючих людей. Часто браконьєрство призводить до тяжких злочинів, зокрема проти осіб, уповноважених охороняти тваринний світ.

Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачена адміністративна відповідальність за: порушення правил використання об'єктів тваринного світу (стаття 85) [11, с.124,], виготовлення та збут заборонених знарядь добування об'єктів тваринного світу (ст.85-1)[11, с. 125],

порушення вимог щодо охорони середовища перебування і шляхів міграції, переселення, акліматизації та схрещування диких тварин (ст.87)[11, с. 125], незаконне вивезення з України та ввезення на її територію об'єктів тваринного світу (ст.88) [11, с. 126], порушення порядку придбання чи збуту об'єктів тваринного світу (ст.88-1) [11, с. 126], порушення правил створення, поповнення та зберігання зоологічних колекцій (ст.88-2) [11, с. 126], жорстоке поводження з тваринами (ст.89) [11, с. 127]. За скоєння цих правопорушень до винних осіб застосовується штраф, конфіскація незаконно добутої продукції та знарядь, предметів незаконного мисливства.

Кримінальна відповідальність настає згідно Кримінального кодексу України (ст.248) [11, с. 139] за незаконне полювання в заборонений час або в недозволених місцях, або забороненими знаряддями і способами, якщо за такі ж дії протягом року було застосоване адміністративне стягнення.

Боротьба з браконьєрством - важка і небезпечна робота, яка вимагає особливої підготовки і кваліфікації, її особливість полягає в тому, що порушники правил полювання і, відповідно, правоохоронні органи діють на території, значно віддаленій від населених пунктів, там, де немає людей, які б могли засвідчити порушення чи надати необхідну допомогу службовій особі.

Методи охорони диких тварин в мисливських угіддях включають наступні організаційні заходи:

• проведення роз'яснювальної роботи серед населення, мисливців та посадових осіб;

• організація збору та отримання інформації про порушення правил полювання, що готуються, здійснюються чи вже здійснені організаціями, посадовими особами і окремими громадянами;

• організація оперативної роботи мисливствознавців та єгерів разом з іншими органами охорони фауни по виявленню і затриманню порушників правил полювання, збору необхідних речових доказів і оформлення документів на браконьєрів;

• вжиття заходів по притягненню порушників правил полювання до дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової чи кримінальної відповідальності;

• організація виконання пред'явлених порушникам санкцій – стягнення штрафів, цивільних позовів, вилучення конфіскованої зброї, інших предметів полювання, продукції незаконного полювання та ін.

Браконьєри часто використовують для незаконного полювання дуже досконалі засоби чи зброю, включаючи всюдиходи і навіть вертольоти. Є випадки використання для незаконного полювання глушників, потужних електроосвітлювачів, інфрачервоних приладів нічного бачення, флюоресцентних речовин, а також магнітофони, що відтворюють звуки, тварин. Застосовують сучасні браконьєри і старі беззбройні способи добування як великих, так і дрібних тварин - петлі з металевого тросу. Для боротьби з порушниками правил полювання в мисливських угіддях використовуються, як правило, груповий рейдовий метод патрулювання, який забезпечує ефективний пошук, швидке затримання порушників, збір необхідних доказів. Правила

для групи: організований виїзд в угіддя і таке ж повернення, чіткі дії керівника, пильність при перевірці документів; з порушниками говорить тільки керівник групи, висловлювання та обговорення – після відходу групи від осіб, які перевіряються.

Рейди можуть проводитися разом з працівниками міліції, відповідальними за боротьбу з браконьєрством, представниками лісової охорони, активістами громадських організацій, кореспондентами засобів масової інформації. В основному в рейді бере участь не менше трьох осіб, всі учасники повинні бути озброєні та мати відповідні посвідчення. Про маршрут оперативної групи в мисливські угіддя і її повернення ставляться до відома місцеві органи міліції, а на підприємствах лісового господарства – директор.

У випадку відмови підкоритися законним вимогам порушник попереджується про можливі наслідки своїх дій. У випадку грубого порушення правил полювання у браконьєра вилучається вогнепальна зброя та зброя, на яку немає дозволу.

1.3.Міжнародний досвід ведення мисливського господарства

Світові тваринні ресурси поділяються на дві категорії - національні і міждержавні. Перші пов'язані з територією окремої держави, яка і визначає порядок їх використання, заходи по відтворенню. Щодо других, то вони переміщуються по територіях багатьох держав, зберегти їх можна тільки при відповідному міжнародному співробітництві.

Ідея міжнародного співробітництва з питань охорони природи та природокористування в завершеному вигляді була

сформульована на початку XX століття (1913р., Швейцарія, Перший міжнародний з"їзд з охорони природи). Але ще в 1884р. у Відні відбувся Перший міжнародний орнітологічний конгрес, було створено Міжнародний орнітологічний комітет. Потім у 1902р. в Парижі укладена перша Конвенція про охорону птахів, підписана кількома європейськими державами. В 1911 році у Вашингтоні між США, Японією, Росією і Англією укладена Конвенція про охорону морського котика. У 1922 році в Лондоні заснована Міжнародна рада охорони птахів. В 1923 в Парижі почало працювати товариство охорони природи. В 1930 році в Парижі створено Міжнародну раду мисливствознавців.

Ідея міжнародного співробітництва особливо активно стала впроваджуватися в життя у повоєнні роки. Регулярно стали проводитися міжнародні з'їзди, конференції, асамблеї. Виникли і функціонують урядові міжнародні організації, серед них – Всесвітній фонд охорони дикої природи.

На даний час діє більше 150 міждержавних і глобальних природоохоронних конвенцій і угод. Частина з них так чи інакше стосується тваринного світу, зокрема видів-мігрантів. В 1971 році ухвалена " Конвенція про водно-болотні угіддя, які мають міжнародне значення, головним чином, як місце перебування водоплавних птахів". Цією конвенцією до об'єктів глобального значення віднесена Сиваська частина Азовського моря, Каркінітська, Ягорлицька і Тетерівська затоки Чорного моря, Дунайські плавні, території заповідників: "Чорноморський", "Кримський", "Дунайські плавні". Для виконання зобов'язань, взятих Україною відповідно до названої конвенції, видана постанова Кабінету

Міністрів "Про заходи щодо охорони водно-болотних угідь, які мають міжнародне значення"(1995р.).

В 1973 році у Вашингтоні підписана "Конвенція про міжнародну торгівлю видами фауни і флори, що знаходяться під загрозою зникнення". Мета Конвенції – припинення (чи бодай обмеження) і контроль за міжнародною торгівлею рідкісними видами, їх опудалами, яйцями, трофеями (рогами, шкурами тощо). Додатком до Конвенції є список рідкісних видів, складений за пропозиціями держав-учасниць. Періодично його переглядають, контроль забезпечують митні служби.

З 1979 року діє підписана в Бонні Міжнародна конвенція про охорону мігруючих видів тварин. В багатьох країнах Європи, в т.ч. в Україні, реалізується цілий ряд інших міждержавних програм і проектів (під егідою і українських і міжнародних організацій та фондів). Здійснюється міжнародний мисливський туризм, для нього розроблене відповідне нормативне забезпечення. В 1996р. Україна підписала Міжнародну Бернську конвенцію про мисливське господарство.

Відновлення оптимального поголів´я диких мисливських тварин, з наступною ефективною охороною та раціональним використанням повинні стати основними завданнями мисливської галузі. Вирішення цієї складної природо-охоронної проблеми в межах держави можливе тільки за умови всебічного, комплексного та науково-обгрунтованого підходу на різних рівнях - починаючи з первинного мисливського колективу, завершуючи загальнодержавними та міждержавними угодами і договорами.

Україна повинна увійти до міжнародної спільноти країн, щоб внести свою частку у збереження перелітних видів птахів або тварин з міжнародної Червоної Книги, а також вести експлуатацію запасів дичини за міжнародними правилами.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ВЕДЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

2.1 Аналіз ведення лісового та мисливського господарства в Івано-Франківській області

2.1.1 Загальна характеристика господарства області

Станом на 2007 р. мисливські угіддя Івано-Франківської області (загальна площа 968,7 тис.га) рішеннями Івано-Франківської обласної ради надані в користування терміном на 15 років 34-м мисливським господарствам. Є три групи користувачів мисливських угідь: 16 держлісгоспів (за ними закріплено 430,3 тис.га або 44% усіх мисливських угідь області), 8 мисливських господарств обласної організації УТМР (закріплено 416,9 тис.га або 43%), та 10 господарств інших форм власності (закріплено 121,5 тис.га або 13%). Повна інформація про користувачів мисливських угідь Івано-Франківської області подана в додатку А. З цього додатку видно, що поступово збільшується площа мисливських угідь, наданих підприємствам інших форм власності (приватні мисливські господарства, мисливські клуби та товариства).

Мисливські господарства області досить різноманітні як за розміщенням, своєю спеціалізацією, так і за площею (від 0,5 тис.га – МГ “Тисмениця” до 210,0 тис.га – мисливсько-риболовне виробниче підприємство обласної організації УТМР, дільниці якого розміщені у 8 районах області.

Мисливські господарства УТМР розміщені переважно в рівнинній та передгірській частині області і спеціалізуються на проведенні полювання на пернату і хутрову дичину для широких мас мисливців. За держлісгоспами управління лісового господарства переважно закріплені лісові угіддя, на яких проводиться ліцензійне полювання на копитних тварин (олень благородний, козуля, кабан, муфлон).

2.1.2 Економічна ефективність ведення господарства

В цілому по Україні ведення мисливського господарства носить збитковий характер і не перевищує 50% окупності. Основними джерелами прибутків є надходження від реалізації на ринку права на полювання. [11, с.10]. В Івано-Франківській області окупність мисливських господарств за останні три роки коливалась від 36% до 43%. Трудність проведення економічного аналізу полягає в тому, що мисливське господарство виступає як побічна галузь, наприклад в державних лісогосподарських підприємств лісового господарства, що не дає можливість проведення більш точної балансової оцінки. При проведенні економічного аналізу нами бралися показники, які містяться в річній статистичній звітності 2-тп (мисливство) затверджена наказом Держкомстату України від 22.06.2005 року. Потенційно збиткова та низька ефективність ведення мисливського господарства зумовлюється також низькою мотивацією до ефективності її ведення. Так, для прикладу, отримані 192 тис. грн. в 2006році від ведення мисливського господарства лісгоспами Івано-Франківського обласного

управління лісового господарства становить лише 0,1% від отриманих загальних доходів, що становили в цьому році 119 504,5 тис грн. Дана пропорція доходів між веденням лісового і мисливського господарства в державних лісогосподарських підприємств практично не змінювалась і в попередні роки.

З проведених нами досліджень видно, що користувачами мисливських угідь Івано-Франківської області вкладаються відповідні кошти на ведення мисливського господарства. Проаналізувавши статистичні звіти 2-тп мисливство за останні три роки, а саме 2004-2006рр., приходимо до висновку, що найвищий показник по вкаденню коштів з розрахунку на 1 тис. га спостерігається за користувачами приватної форми власності, а також користувачами, які отримують кошти за рахунок державного бюджету. На 42% в 2004р, 35% в 2005р. 27% в 2006 році було профінансовано ведення мисливського господарства користувачами мисливських угідь, які знаходяться у відомстві Деркомлісгоспу України. Що стосується інших користувачів, то в 2005 році тільки на 6% було профінансовано товариство мисливців та рибалок України. Така ситуація з нерівномірним фінансуванням з держбюджету не сприяє конкуренції між користувачами мисливських угідь. В 2007 році на 27 відсотків ведення мисливського господарства держлісгоспів фінансувалось за рахунок державного бюджету, ДОВК «Синьогора» на 99 відстоків за рахунок державного бюджету. Однак таке щедре фінансування з державного бюджету не призводить до економічної ефективності господарювання. Детальніше ситуація проілюстрована в додатку Б,В,Г,Д. Простежується зв′язок, що фінансування з держбюджету не

забезпечує підвищення ефективності ведення мисливського господарства, а швидше навпаки пригнічує. Так, при фінансуванні з держбюджету мисливських господарств, які відносяться до системи Держкомлісгоспу України, в середньому за останні три роки на 30% вони залишаються найменш продуктивними. В 2004 році Осмолодський ДЛГ був профінансований за рахунок держбюджету на суму 24,7 тис. грн, отримав надходжень 3,5 тис.грн.; в 2005 році за рахунок дербюджету отримав 48,0 тис. грн. , а надходження становили 8,8 тис. грн.; в 2006 році з держбюджету отримано 39,7 тис. грн, а надходження становили лише 9,8 тис. грн. У 2004 році надходження до витрат становили 27% , 2005 році – 32%, 2006 році – 39% (детальніше ситуація проілюстрована в додатку, М, Н, П, тоді як користувачами мисливських угідь товариства мисливців і рибалок в 2004 році – 50%, в 2005 році – 48%, 2006 році - 54%.

Яскравим прикладом неефективного ведення мисливського господарства та неефективного державного управління є фінансування з держбюджету ДОВК „Синьогора”, яка входить в систему державного управління справами Президента України та фінансується з державного бюджету, але по галузевій лінії ,а саме, в 2004 році на 98%, в 2005 році на 99%, в 2006 році на 93%. З року в рік в цьому господарстві заробітня плата є одна з найвищих , на одного єгера припадає найменше площі мисливських угідь, що дає можливість ефективно здійснювати охорону та біотехнічні заходи, але за 2004-2006 роки ДОВК „Синьогора” зовсім не отримав прибутків від ведення мисливського господарства. З усіх мисливських користувачів лише дане мисливське

господарство з року в рік демонструє нульові показники в надходженнях.

На противагу неефективного ведення господарства користувачами мисливських угідь з державною формою власності треба відзначити Рогатинський ДЛГ, який єдиний з усіх лісгоспів рентабельно веде мисливське господарство в 2004 році – 7% рентабельності, 2005 році – 15%, 2006 році – 9% і при цьому треба відзначити, що за рахунок державного бюджету майже не отримував коштів.

Такий стан державного управління (менеджменту) у сфері з фінансуванням мисливства вказує на те, що немає координації між її суб´єктами державного управління, а також засвідчує, що державне управління носить галузевий, а не функціональний напрямок. Такий стан справ не дає можливості впровадження та менеджменту єдиної державної політики у системі мисливського господарства.

Не в повній мірі згідно чинного законодавства може впливати на стан охорони тваринного світу спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань мисливського господарства на заповідних територіях. Заповідні території не віднесені до територій, на яких дозволено вести мисливське господарство, але на цих територіях в Івано-Франківській області налічується популяція близько 10% мисливських тварин. В області знаходиться Карпатський природний національний парк площею більш як 50 тис га. Стан з охороною, розведенням на такій великій площі мисливських тварин також великим чином впливає на стан популяції мисливських тварин та ефективність ведення мисливського господарства. Відомчість,

а не функціональність не дають формувати та реалізовувати єдину державну політику у веденні мисливського господарства.

2.1.3 Кадрове забезпеченняі його ефективність

Всього в мисливському господарстві області працювало в 2004 році 150 працівників, в 2005 році 140 працівників та 136 працівників в 2006 році. В середньому на одного єгера припадло 9,2 тис. мисливських угідь в 2004 році, 10,5 тис. – в 2005 році та 10,2 тис. – в 2006 році. Найменше мисливських угідь припадало на одного єгера у користувачів з приватною формою власності та тих, які фінансуються з державного бюджету. Також у цих користувачів є вища середня заробітня плата. Найбільше мисливських угідь припадає на одного єгера у товаристві мисливців та рибалок і спостерігається найнижча заробітня плата. Надзвичайно низька заробітня плата, незабезпечення табельною зброєю, транспортом не стимулює працівників мисливських господарств до продуктивної праці. Задекларована в статистичних звітах заробітна плата, яка в середньому на рік на одного працюючого в 2006 році становила 0,3 тис. грн. в ТМР „Княжа Фауна”, 0,2 тис. грн. в МГ „Тисмениця”, 0,7 тис. грн. в ЛМП „Хотимир” є хіба що формальним дотриманням норм законодавства та імітацією роботи, а не практичною діяльністю для отримання відповідних результатів. В 2007 році середня заробітня плата залишається найвищою в держлісгоспах і становить 8242 грн. на рік. Найменше мисливських угідь при обслуговуванні одного єгера припадає

на інших мисливських користувачів і становить 4,6 тис га. Детальніше ситуація проілюстрована в додатку Е,Ж,И,К.

2.1.4 Охорона мисливських угідь та виявлення випадків браконьєрства та

Користувачами мисливських угідь проводиться певна робота щодо охорони мисливських угідь. При виявленні порушень правил полювання на порушників складаються відповідні протоколи про порушення правил полювання, які передбачені статтею 85 КУАП. Так в 2003 році складено 132 протоколи, в тому числі держлісгоспами 109 протоколів, УТМР – 22 протоколи, іншими користувачами – один протокол. В 2004 році складено 133 протоколи, в тому числі держлісгоспами 91 протокол, УТМР – 34 протоколи, іншими користувачами – 8 протоколів. В 2005 році складено 176 протоколи, в тому числі держлісгоспами 120 протоколів, УТМР – 23 протоколи, іншими користувачами – 19 протоколів.

Узагальнюючи стан охорони мисливських угідь та стану боротьби з браконьєрством, ми приходимо до висновку, що порівнюючи з 2003 роком в 2005 році збільшились на третину виявлення порушень правил полювання. З притягнутих до відповідальності в 2005 році 158 порушників стягнуто 8137 грн. Середній штраф становив 46 грн., при мінімально можливому 34 грн., що опосередковано свідчить про виявлення малозначимих порушень. Лише мають місце поодинокі випадки притягнення до відповідальності за грубі порушення правил полювання.

Детальніше ситуація проілюстрована в додатку Ю.

2.1.5 . Аналіз чисельності основних видів мисливської дичини користувачів мисливських угідь області (держлісгоспів) в 2006 році та порівняльний аналіз до оптимальної чисельності

Оптимальна чисельність основних видів дичини вираховується науково-проектною організацією на основі площі мисливських угідь та їх бонітету.

При аналізі встановлено, що:

- оптимальна чисельність оленя благородного становить 1901 голів тоді як фактична чисельність становить 1345 голів, що становить 70% до оптимальної чисельності.

- оптимальна чисельність козулі становить 3951 голів тоді як фактична чисельність становить 2710 , що становить 68% до оптимальної чисельності.

- оптимальна чисельність кабана становить 841 голову тоді як фактична чисельність становить 1084 голову, що становить 128% до оптимальної чисельності.

- оптимальна чисельність зайця становить 5533 голів тоді як фактична чисельність становить 5059 голів, що становить 91% до оптимальної чисельності.

Незважаючи на значне фінансування з державного бюджету ведення мисливського господарства по оленю, козулі, та зайцю не вдалося досягнути оптимальної чисельності.

Детальніше стан фактичної чисельності та відповідність їх до оптимальної відображено в додатку Л.

2.1.6 Виконання програми розвитку лісового і мисливського господарства Івано- Франківської області

на 2001-2015 роки затвердженої рішенням рішенням обласної ради від 24.05.2001 № 466-20/2001

2.1.6.1 Чисельність основних видів мисливських тварин

В 2003 році в цілому по мисливських користувачах області не досягнуто запланованої чисельності оленя благородного на 91 голову, при чому державні лісові господарства не досягли на 146 голів, УТМР на 4 голови. Перевиконали заплановані показники інші мисливські користувачі на 59 голів.

По козулі в загальному по області досягнуто перевищення від запланованих показників на 182 голови, інші мисливські користувачі перевищили на 153 голови, УТМР на 255 голів, тоді як держлісгоспи не досягли запланованної чисельності на 226 голів.

По кабану в загальному по області не досягнуто запланованної чисельності на 132 голови. Не досягли запланованих показників всі групи мисливських користувачів, а саме держлісгоспи на 75 голів, УТМР на 17 голів, інші користувачі 40 голів.

По зайцю в загальному по області не досягнуто запланованої чисельності на 13653 голови. Не досягли запланованих показників всі групи мисливських користувачів, а саме держлісгоспи на 1087 голів, УТМР на 11553 голів, інші користувачі 10113 голів. Детальніше інформація подана в додатку Р.

В 2004 році в цілому по мисливських користувачах області не досягнуто запланованої чисельності оленя благородного, чисельність якого відповідно до програми повинна становити 1601 голова. Не досягли запланованих

показників на 93 голови всі групи мисливських користувачів, а саме держлісгоспи на 142 голови, УТМР на 12 голів, інші користувачі 61 голів.

По козулі в загальному по області досягнуто перевищення від запланованих показників на 161 голову, інші мисливські користувачі перевищили на 176 голів, УТМР на 258 голів, тоді як держлісгоспи не досягли запланованної чисельності на 347 голів.

По кабану в загальному по області не досягнуто запланованої чисельності на 140 голів. Не досягли запланованих показників всі групи мисливських користувачів, а саме держлісгоспи на 36 голів, УТМР на 56 голів, інші користувачі 48 голів.

По зайцю в загальному по області не досягнуто запланованої чисельності на 17377 голови. Не досягли запланованих показників всі групи мисливських користувачів, а саме держлісгоспи на 1173 голів, УТМР на 14856 голів, інші користувачі 1348 голів. Детальніше інформація подана в додатку С.

В 2005 році в цілому по користувачах області не досягнуто запланованої чисельності оленя благородного, чисельність якого відповідно до програми повинна становити 1658 голів. Не досягли запланованих показників на 88 голів.Держлісгоспами не досягнуто на 123 голови та УТМР на 18 голів, тоді як іншими користувачами перевищено на 53 голови.

По козулі в загальному по області досягнуто перевищення від запланованих показників на 161 голову, інші мисливські користувачі перевищили на 219 голів, УТМР на

222 голови, тоді як держлісгоспи не досягли запланованої чисельності на 280 голів.

По кабану в загальному по області не досягнуто запланованої чисельності на 107 голів. Не досягли запланованих показників УТМР на 74 голів, інші користувачі на 68 голів, перевищили на 35 голів держлісгоспи.

По зайцю в загальному по області не досягнуто запланованої чисельності на 23347 голів. Не досягли запланованих показників всі групи мисливських користувачів, а саме держлісгоспи на 1532 голови, УТМР на 19442 голів, інші користувачі 2373 голови. Детальніше інформація подана в додатку Т.

В цілому по питанню відповідності фактичної чисельності мисливських тварин за 2003-2005р.р. до запланованих по програмі розвитку лісового і мисливського господарства Івано-Франківської області приходимо до висновку, що не досягнуто запланованої чисельності по оленю благородному, кабану, та зайцю. Досягнуто запланованої чисельності по поголів´ю козулі.

2.1.6.2 Виконання програми розвитку лісового і мисливського господарства Івано- Франківської області по вкладенню коштів та отримання надходжень від ведення мисливського господарства

В 2003 році в цілому по області перевищено від запланованих витрат на 124 тис.грн., в тому числі держлісгоспами на 55 тис. грн., УТМР на 81 тис. грн. , інші користувачі недовклали на 12 тис. грн.

На охорону мисливських угідь всього по області вкладено більше запланованого на 42, 7 тис. грн.,

держлісгоспами на 7 тис. грн, УТМР на 59, 2 тис. грн., інші користувачі недовклали 23,4 тис. грн.

Від ведення мисливського господарства заплановано надходжень на суму 192,9 тис. грн., фактично отримано 230,1 тис.грн, що на 37,2 тис. грн. більше. Держлісгоспи отримали більше на 65,1тис. грн.від запланованих показників, інші користувачі на 3,8 тис.грн. перевищили показники, а користувачі УТМР недотримали на 31,8тис. грн.

В 2004 році в цілому по області перевищено від запланованих витрат на 147,3 тис.грн., в тому числі держлісгоспами на 81,7 тис. грн., УТМР на 18,0 тис. грн., інші користувачі на 47,6 тис. грн.

На охорону мисливських угідь всього по області вкладено більше запланованого на 35,8 тис. грн., держлісгоспами на 19,2 тис. грн, інші користувачі на 24,8 тис.грн. Користувачами УТМР недовкладено 8 тис. грн.

Від ведення мисливського господарства заплановано надходжень на суму 231,6 тис. грн., фактично отримано 246,3 тис.грн, що на 14,7 тис. грн. більше. Держлісгоспами отримано на 40,0 тис. грн. більше, інші користувачі на 16,4 тис.грн. перевищили показники, а користувачі УТМР недотримали на 41,8 тис. грн.

В 2005 році в цілому по області перевищено від запланованих витрат на 422,3 тис.грн., в тому числі держлісгоспами на 238,5 тис. грн., УТМР на 93,3 тис. грн., інші користувачі на 90,5 тис. грн.

На охорону мисливських угідь всього по області вкладено менше запланованого на 6,7 тис. грн. Всі користувачі недовиконали заплановані показники, а саме держлісгоспами недовиконано на 4,1 тис. грн., іншими

користувачами на 2,6тис. грн., користувачами УТМР недовкладено 0,1 тис. грн.

Від ведення мисливського господарства заплановано надходжень на суму 273,2 тис. грн., фактично отримано 358,7 тис. грн, що на 85,5 тис. грн. більше. Держлісгоспами отримано на 103,8 тис.грн , інші користувачі на 8,9 тис.грн. перевищили показники, а користувачі УТМР недотримали 27,2 тис. грн.

В цілому, проаналізувавши стан виконання програми розвитку за 2003-2005 році, приходимо до висновку, що перевиконуються показники по надходженнях від ведення мисливського господарства та витрачених коштів на ведення мисливського господарства.

Хочемо зазначити, що вкрай нерівномірно вкладаються кошти по користувачах. Так в 2005 році жодних коштів із запланованих 4,1 тис. грн. не вкладено на ведення мисливського господарства Галицьким НПП, а Солотвинським ДЛГ більше ніж в 11 разів вкладено більше коштів, а саме 73,9 тис. грн., при чому 20,2 тис. грн. Солотвинському ДЛГ надана з держбюджету. Аналогічна ситуацію спостерігаємо при фінансуванні в 2003-2005 роках – при надлишковому фінансуванні УТМР недофінансуються райорганізацій товариства мисливців.

Таке нерівномірне фінансування витрат на ведення мисливського господарства не сприяє ефективному веденню мисливського господарства. Детальніше інформація подана в додатках У,Ф,Х

2.1.6.3 Добування мисливських тварин відповідного до програми розвитку лісового і

мисливського господарства Івано-Франківської області, щодо добування мисливських тварин

В 2003 році користувачами мисливських угідь області не виконано запланованих показників по всіх видах мисливських тварин , а саме оленя на 36 голів, в тому числі держлісгоспами на 35 голів, УТМР на 1 голову. Виконано показники іншими користувачами.

По козулі всього не виконано плану добування на 55 голів, в тому числі держлісгоспами на 50 голів та користувачами УТМР на 4 голови, іншими користувачами на 4 голови.

По кабану всього не виконано плану добування на 74 голови, в тому числі держлісгоспами на 68 голів та користувачами УТМР на 5 голів, іншими користувачами на 1 голову.

По зайцю всього не виконано плану добування на 5109 голів, в тому числі держлісгоспами на 988 голів та коритсувачами УТМР на 3605 голів, іншими користувачами на 516 голів.

В 2004 році користувачами мисливських угідь області не виконано запланованих показників по всіх видах мисливських тварин, а саме оленя на 40 голів, в тому числі держлісгоспами 38 голів, користувачі УТМР недовиконали показники на 1 голову, інші користувачі також на одну голову.

По козулі всього не виконано план добування на 61 голову, в тому числі держлісгоспами на 58 голів та корстувачами УТМР на 5 голів, інші користувачі перевиконали заплановані показники на 3 голови.

По кабану всього не виконано план добування на 82 голови, в тому числі держлісгоспами на 72 голови та користувачами УТМР на 12 голів, інші користувачі перевиконали план на 1 голову.

По зайцю всього не виконано план добування на 5237 голів, в тому числі держлісгоспами на 969 голів та користувачами УТМР на 3790 голів, іншими користувачами на 478 голів.

В 2005 році користувачами мисливських угідь області не виконано запланованих показників по всіх видах мисливських тварин, а саме оленя на 45 голів, в тому числі держлісгоспами 44 голів, інші користувачі недовиконали показники на одну голову.

По козулі всього не виконано план добування на 60 голову, в тому числі держлісгоспами на 58 голів та користувачами УТМР на 6 голови, інші користувачі перевиконали заплановані показники на 4 голови.

По кабану всього не виконано план добування на 67 голови, в тому числі держлісгоспами на 67 голови та корстувачами УТМР на 4 голови, інші користувачі перевиконали план на 1 голову.

По зайцю всього не виконано план добування на 6531 голів, в тому числі держлісгоспами на 1136 голів та користувачами УТМР на 818 голів, іншими користувачами на 577 голів.

Узагальнюючи фактичне добування мисливських тварин та відповідності його до запланованого відповідно до програми розвитку лісового і мисливського господарства, ми приходимо до висновку, що користувачами мисливських угідь на надзвичайно низькому рівні виконується дана програма. З

проаналізованих трьох років ні в одному році не виконано план відстрілу зайців. Жодного із запланованих зайців не відстріляно за три роки в Верховинському , Ворохтянському, Осмолодському держлісгоспах. Найгірші показники по відстрілу спостерігається в держлісгоспах, так 2003 році добування оленя виконано на 11%, козулі на 9%, кабана на 20%; в 2004 році добування оленя виконано на 9%, козулі на 22%, кабана на 20%; в 2005 році добування оленя виконано на 10%, козулі на 25%, кабана на 28%. В 2004 та 2005 році інші користувачі перевиконали план відстрілу по козулі та кабану. Детальніше інформація подана в додатку, Ц, Ш, Щ.

2.1.6.4 Стан охорони і захисту лісу в області.

На протязі останніх років особлива увага в держлісгоспах області надається охороні лісу, що поєднує в собі два основні напрямки : охорона лісу від лісових пожеж та запобігання їм, а також охорона лісу від лісопорушень і розкрадання деревини, як населенням так і організаціями і підприємствами.

У зв’язку з недостатнім бюджетним фінансуванням протипожежних робіт основна робота лісової охорони по охороні лісу від пожеж зводиться до проведення профілактичних попереджувальних заходів. Результатом цієї роботи є недопущення в минулому і цьому роках жодного випадку виникнення лісової пожежі. Однак, це не може бути причиною для заспокоєння. Згідно матеріалів лісовпорядкування для забезпечення належної охорони лісів від пожеж, держлісгоспам щорічно необхідні кошти в сумі

біля 1 млн. грн. (для порівняння, за 2005 рік було витрачено 201,0 тис. грн.). Таких коштів держлісгоспи не мають.

За 2007 рік лісовою охороною державних лісогосподарських підприємств затримано 632 лісопорушника, що своїми протиправними діями завдали державі збитків на 639,8 тис.грн., в т.ч. у 416 випадках самовільно зрубали 1085,4 м3 деревини.

611 лісопорушників притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу на суму 44,0 тис. грн.

В порівнянні з 2006 роком загальна кількість затриманих лісопорушників зменшилась на 132 чоловік і сума збитків зменшилась на 216,7 тис. грн.

Об’єм самовільних рубок лісу також зменшився на 439 м3.

В добровільному порядку відшкодовано 121,2 тис. грн. збитків і штрафів, або 17,7 % проти 14,3 % в 2006 році.

Решта справ передано в правоохоронні органи для примусового стягнення з винних збитків. Всі справи в рай прокуратурах і судах розглядаються своєчасно і передаються на виконання державній виконавчій службі.

Однак в 2007 році з присуджених для примусового стягнення ДВС збитків і штрафів 151,9 тис. грн. майнових стягнень на користь держави стягнуто лише 9,9 тис. грн., а з пред’явлених до виконання 155 адмінпостанов на 13,6 тис. грн. штрафу примусово стягнуто лише 4,3 тис. грн. по 51 постановах. Всього в примусовому порядку стягнуто 14,2 тис. грн.. збитків і штрафів або 8,6 % від присуджених та пред’явлених до виконання .

Така ситуація коли лісопорушники залишаються безкарними є однієї з причини породження нових лісопорушень і аж ніяк не сприяє ефективній охороні лісу,

крім того нанівець зводиться робота лісової охорони, прокуратури, РВВС та судів.

Проведені у 2005-2007 роках обласним управлінням лісового та мисливськогогосподарства, державною лісовою охороною лісогосподарських підприємств, спільно із правоохоронними органами, держінспекцією із залученням громадських організацій та органів місцевої влади цілеспрямовані заходи для протидії правопорушенням у лісовій сфері, дозволяють стримувати позитивну тенденцію на покращення ситуації в лісах області.

Хвойні ліси Карпатського регіону перебувають в кризовому стані.

Однак така ситуація склалася не з вини працівників лісового господарства.

Проблема усихання смерічників в цілому має глобальний характер. Ці процеси відмічені як і Українських Карпатах, так і в Європі, і навіть в Америці.

З цього приводу опубліковано кілька сотень наукових праць.

В рамках даної проблеми слід відмітити як процеси усихання смерекових деревостанів в цілому, так і усихання похідних смерічників яких в держлісгоспах нараховується 48,6 тис. га., де ці процеси набули особливого загострення і є найбільш критичними.

За спостереженнями працівників держлісгоспів, спеціалістів обласного управління лісового та мисливського господарства та держуправління екоресурсів, усихання смереки в умовах Івано-Франківської області найбільш поширене в насадженнях, які ростуть від 300 до 800 метрів над рівнем моря, і в більшості були створені штучним шляхом в ялицевих та букових типах лісу.

В межах цього поясу усихання інтенсивніше проходить на схилах південної та східної експозиції незалежно від повноти насаджень, їх віку та продуктивності. Саме в цих місцях усихання смереки по своїй суті часто має характер стихійного лиха, оскільки втрачається продуктивність та товарність деревостанів, знижуються їхні захисні функції, набуває масового поширення розвиток шкідників та хвороб лісу.

Проблеми усихання смерічників особливо загострилася в останні роки у зв’язку зі зменшенням кількості опадів, зміною характеру опадів (замість рівномірних почастішали зливні дощі) та зниженням по цій причині рівня ґрунтових вод. Для смереки, яка має поверхневу кореневу систему, саме цей показник має критичний, пороговий характер для процесів її життєдіяльності.

Питання захисту лісу в даний час в управлінні знаходиться в полі зору спеціалістів лісового господарства і науковців, так як Івано-Франківщина займає одне з перших місць в Україні по пошкоджених насадженнях шкідниками та хворобами – 49,7 тис. га.

Найбільш поширеною в хвойних лісах є коренева губка, де осередки середнього і сильного ступеня охоплюють площу 33,5тис. га.

Як відомо, найбільші площі смерекових лісів знаходяться в Івано-Франківській області, а ця порода найбільш піддається ураженню кореневою губкою. Значною передумовою поширенню цієї хвороби було створення в післявоєнний період на площі біля 21 тис. га. чистих смерекових насаджень не у відповідності до типів лісу та створення таких насаджень на сільгоспугіддях.

На протязі останніх 4-х років площа осередків кореневої губки зменшилась на 32 %.

Крім кореневої губки 9,5 тис. га. займають осередки опенька 1,1 тис. га.- іржастого раку ялиці 1,6 тис. га - некрозного раку бука, на 1,4 тис. га- бактеріальної водянки.

В осередках іржастого раку ялиці, некрозного раку бука, бактеріальної водянки та омели ураженні дерева вибираються при проведенні рубок догляду та санітарно-оздоровчих заходів, що сприяє оздоровленню насаджень і покращенню санітарного стану лісів в цілому.

Як відомо, ефективних заходів боротьби з кореневою губкою та опеньком, які можна було б широко застосувати у виробництві, у світовій практиці немає. Якщо проти кореневої губки ще можна застосувати профілактичні заходи, то з опеньком боротися важко, адже він уражає майже всі породи.

З метою оздоровлення уражених цими хворобами насаджень в першу чергу проводяться санітарно-оздоровчі рубки. Також при створенні лісових культур, де це можливо повністю проводиться зміна порід, або вводиться значна домішка порід, більш стійких до цієї хвороби, при цьому використовуються сіянці смереки з насіння, заготовленого на лісосіках головного користування в насадженнях, які відповідають корінним типам лісу.

Лісогосподарські підприємства області відмовилися від створення перегущених смерекових культур, що дасть змогу в майбутньому зменшити повторність рубок догляду, під час яких неможливо уникнути пошкодження ростучих дерев. А саме такі пошкодження сприяють розширенню осередків кореневої .

Штормові вітри, які обумовили пошкодження лісів області, пройшли 21 січня та 22 березня 2007 року.

Станом на 20.09.2007 року пошкодженої вітром деревини обліковано на площі 6,4 тис. га., запасом 288,0 тис. м^3.

Найбільші об’єми вітровально-буреломної деревини утворилось у Вигодському , Осмолодському та Надвірнянському лісгоспах, що складає 50,0% по площі та 75,8% по запасу від всього облікованих.

На площі 1085,7 га відсоток пошкодженої вітром деревини склав від 50 до 100% і згадані площі потребують проведення суцільно-санітарних рубок. Запас деревини, яку необхідно при цьому розробити складає 244,5 тис. м^3. Найбільші площі ССР обліковані у Вигодському -336 га./100,3 тис. м3 ; Осмолодському – 346 га. / 68,5 тис. м3 та Надвірнянському – 154 га. / 27,6 тис. м3, лісгоспах, (836 га., або 77% по площі та 196,4 тис.м3 , або 87,5% по запасу).

Санітарно-вибіркові рубання необхідно провести на площі 2,9 тис. га, об’єм деревини, який необхідно при цьому розробити, становить 35,4 тис. м3. На площі 2,5 тис. га необхідно провести очищення лісу від захаращення, запас деревини, який при цьому слід розробити складає 8,1 тис. м3.

По віковій структурі, пошкодженні вітром насадження, переважають середньовікові та пристигаючі, однак біля 20% пошкоджено в молодняках, біля 10% вітровали пройшли в стиглих і перестійних насадженнях.

Станом на 20.09.07р. лісгоспах вже розроблено 650,7 га ССР пошкоджених вітром насаджень, при цьому заготовлено 137,1 тис м3, що відповідно становить 59,9% по площі та 56,2% по запасу до всього облікованих по управлінню.

Низькі темпи розробки пояснюються багатьма причинами, а саме – відсутністю доріг, відсутністю лісозаготівельної техніки та людських ресурсів, великі компактні вітровали в гірських умовах можливо розробляти лише з одної сторони, велика відстань трелювання деревини до верхніх складів, значна крутизна схилів, відсутність під'їзних шляхів та трельовочних волоків.

Суттєві корективи в плани розробки вітровально-буреломної деревини внесла повінь 11-12.вересня цього року.

Санітарно- вибірковими рубаннями, із облікованих 2.9 тис. га., об'ємом 35.4 тис. м3. пошкодженої вітром деревини , на сьогодні розроблено 2,1 тис. га., або 74,4% , при цьому заготовлено 29,6 тис. м3 , або 83,6% по запасу від всього наявних.

Досить високими темпами проводиться очистка лісу від захаращення, так із наявних 2,5 тис.га, запасом 8,1 тис.м3 станом на 20.09.07 р. розроблено 2,3 тис.га, або 91,5 % по площі при цьому заготовлено 3,6 тис.м3, або 84,4% по запасу від наявних по підприємствах.

Таким чином, станом на 20.09.2007 року на підприємствах управління із всього наявних 6,4 тис.га пошкоджених вітром насаджень вже розроблено 5,1 тис.га, що становить 78,6%. Із облікованої 288,0 тис.м3 деревини вже розроблено 174,4 тис.м3 або 60,6% від наявних.

Слід відмітити, що на площі 98,6 га, об'ємом 14,5 тис. м3, суцільні вітровали утворились у недоступних на даний час для розробки гірських районах. Таким чином, відсоток розробки ССР станом на 20.09.2007 року по площі становить 65,9%, а по запасу ліквідної деревини 59,6 %, що відповідає

графікам з розробки вітровалів і буреломів по лісогосподарських підприємствах управління.

Слід відмітити що у Кутському лісгоспі на даний час не розроблено жодного м3 вітровально-буреломної деревини, про дану ситуацію листом повідомлено ДКЛГ, (лист додається).

На підприємствах управління проведено заміни лісосік головного користування в тому числі і розпочатих рубками, відведених у здорових насадженнях, на лісосіки в пошкоджених вітром деревостанах. Заміни проведено на площі 164,5 га об’ємом 51,2 тис. м3 деревини. Так лише у Вигодському лісгоспі такі заміни становлять 39 % від загального об’єму рубок головного користування.

Крім того, призупинено розробку лісосік не пошкоджених вітром насаджень на площі 85,4 га, об’ємом деревини 17,1 тис.м3 (ЛВР;ССР,Рубки рідин та інші).

Із розроблених ССР 650,7 га., об’ємом 137,1 тис.м3 деревини у відповідності до листа ДКЛГ України (лист від 11.06.2007 р №08-08/2312), підприємцями розроблено 252,4 га, при цьому заготовлено 65,9 тис.м3, що відповідно становить 38,8% по площі та 51,0% по запасу від всіх розроблених.

Для моніторингу розвитку короїдів їх обліку виствлено 422 феромонні пастки. Крім того спільно із «Західлісозахистом» проведено обробку заготовленої деревини інсектицидом «Фастак» 5,4 тис.м3., препаратом «Децис» оброблено 1,3 тис.м3.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МИСЛИВСТВОМ

3.3 Пропозиції, щодо внесення змін

3.3.1 Зміни в Закон України „Про мисливське господарство та полювання”

Пропоную у статтю 1 абзац десятий викласти у новій редакції: „мисливські угіддя - ділянки суші та водного простору, на яких перебувають, або можуть перебувати мисливські тварини, і які передані належним чином у користування для ведення мисливського господарства;” дане уточнення, що мисливські угіддя – це територія яка передана належним чином, тобто, відповідно до вимог статті 22 цього Закону відповідним рішенням обласної ради.

В даному законі зовсім не виписано повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища щодо мисливського господарства та полювання.

Тому на мою думку небхідно додати статті, які б регламентували діяльність уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища щодо мисливського господарства та полювання, а саме:

- реалізацію державної політики в галузі мисливського господарства та полювання;
- здійснення державного регулювання та контролю в галузі мисливського господарства та полювання;

- координацію діяльності органів державної влади, підприємств, установ, організацій громадян у галузі мисливського господарства та полювання;

- прийняття в установленому порядку рішень про обмеження, тимчасову заборону (призупинення) використання державного мисливського фонду та здійснення полювання користувачами мисливських угідь у разі порушення ними вимог законодавства, а також порушення питання щодо припинення права користування мисливськими угіддями перед органами уповноваженими надавати у користування мисливські угіддя відповідно до статті 22 цього Закону;

Статтю 6 про Повноваження спеціально уповноваженого централь-ного органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання пропоную доповнити наступними повноваженнями , а саме „розробка та затвердження положень, інструкцій, порядків, правил та іншої нормативної документації з ведення мисливського господарства, полювання, охорони, використання, відтворення мисливських тварин і мисливського собаківництва, використання ловчих звірів і птахів”. Дане доповнення легітимізую діяльність Держкомлісгоспу України щодо надання йому повноважень при видачі нормативно-правових актів, які вже видані і будуть видаватись.

В сьомому абзаці замінити слово „визначення” на слово „встановлення”;

Внести до даної статті доповнення „Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання здійснює покладені на нього повноваження самостійно і через територіальні його

органи та орган виконавчої влади Автономної республіки Крим у галузі мисливського господарства та полювання”;

Доповнити статтю 9, додати абзац четвертий такого змісту: „погодження питань щодо розміщення підприємств, інших об'єктів, які можуть негативно впливати на стан об'єктів тваринного світу та якість мисливських угідь”;

Запропоновані зміни до статті 9 покладають на Верховну Раду Автономної Республіки Крим, обласні, районні, Київську і Севастопольську міські ради у галузі мисливського господарства та полювання додаткові повноваження щодо погодження питань роз-міщення підприємств, інших об'єктів, які можуть негативно впливати на стан об'єктів тваринного світу та якість мисливських угідь, а також покладають на ці органи відповідальність за такі дії, що сприятиме швидкому вирішенню спірних питань між користувачами мисливських угідь та користувачами, або арендаторами землі, на яких знаходяться мисливські угіддя.

Дані зміни будуть чіткіше регламентувати повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, Київської та Севастопольської міських рад де на них статтею 9 абзац читири покладено вирішувати інші питання в межах своїх повноважень.

У частині другій статті 12 слова „в установленому порядку одержали” замінити словом „мають”.

Дозвіл, отриманий в установленому порядку, можна прострочити. Термін „мають” конкретизує законність дозволу на момент здійснення полювання.

У абзаці другому та третьому частини третьої статті 12 слова „продукцією полювання” замінити на: „тушами мисливських тварин, їх частинами, а також виловленими живими мисливськими тваринами”

Термін „продукція полювання” відноситься до законного полювання, тому треба конкретизувати ситуації, які прирівнюються до полювання та можуть класифікуватися, як незаконне полювання.

Також пропоную включити пункт, що до полювання прирівнюється пересування на транспортних засобах з будь-якою стрілецькою зброєю в межах мисливських угідь, так як відстріл мисливських тварин можна проводити з автомашини.

Стаття 14 регламентує документи на право полювання, де зазначено, що документами на право полювання є посвідчення мисливця, щорічна контрольна картка добутої дичини і порушень правил полювання з відміткою про сплату державного мита, дозвіл на добування мисливських тварин (ліцензія, відстрільна картка тощо). Статтею 32 передбачено селекційний та вибіркові діагностичні відстріли мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи. Статтею 33 передбачено також відстріл та відлов хижих та шкідливих тварин, добування мисливських тварин для наукових цілей, переселення в нові місця перебування. На право проведення вищеперелічених відстрілів відповідними інструкціями:

- інструкція з проведення вибіркового діагностичного відстрілу мисливських тварин для ветеринарно-санітароної експертизи, затверджена наказом Державного комітету лісового господарства України від 09.10.211р. № 94/6091[11, с. 242];

- інструкція про селекційний відстріл мисливських тварин, затверджена наказом Державного комітету лісового господарства України від 30.05.211р. №47 [11,с. 237]

передбачена видача відповідних дозволів. В даній редакції Закону не передбачена можливість, а саме статтею 14 не передбачено право відстрілу по цих дозволах. Тому пропоную четвертий абзац частини першої статті 14 після слів „відстрільна картка” доповнити словами „дозвіл на відстріл, вилов”.

Частину третю, четверту та п´яту статті 14 виключити, так як порядок видачі мисливських документів, розміри мита та інші виплати визначаються відповідним спеціальними підзаконними нормативними актами, а саме положенням „Про затвердження розміру збору за видачу посвідчення мисливця і контрольної картки обліку добутої дичини та порушень правил полювання” затвержена наказом Державного комітету лісового господарства України від 16.04.1998 р. № 41. [11с.312] та Декретом Кабінету Міністрів України „Про державне мито” від 21 січня 1993 року № 7-93. [11,с. 145]

Відповідно до прикінцевих положень цього Закону Кабінет Міністрів України зобов´язаний у шестимісячний строк привести свої нормативно правові акти у відповідності до цього Закону.

Абзац п’ятий, шостий та сьомий частини другої статті 15 виключити, так як п´ятий абзац повторює зміст четвертого, де також регламентовано, що за допомогою пасток може здійснюватися полювання;

А шостий та сьомий абзаци необхідно виключити, тому що вишки та пахучі неотруйні приманки не відносяться до засобів, які безпосередньо використовуються для добування мисливських тварин, так як ні вишками ні приманками не відносяться до способів полювання.

Частину третю статті 15 викласти в такій редакції: „Полювання може здійснюватися з мисливською вогнепальною зброєю, що належить іншій фізичній особі або користувачу мисливських угідь лише в присутності власника цієї зброї чи уповноваженого працівника і за наявності у мисливця та власника зброї відповідних дозволів, виданих органом внутрішніх справ України, або уповноваженим органом іншої держави.”

На даний час існуюча редакція статті 15 не дозволяє використовувати мисливську зброю користувача мисливських угідь, а лише дозволяє користуватись вогнепальною зброєю іншої фізичної особи. Також немає норми, коли мисливець мав би право використовувати невласну мисливську собаку. Дана поправка до закону дала б можливість заробляти кошти користувачам мисливських угідь на оренді вогнепальної мисливської зброї та аренді мисливських собак, що набагато полегшало б проведення іноземного мисливського полювання, так як перевезення через кордон вогнепальної зброї та мисливських собак пов´язано з великими труднощами.

В частині першій статті 16 слова „місцевими” замінити словами „територіальними”. Дана заміна буде відповідати структурі влади.

Стаття 19 регламентує строки полювання.

Користувачі мисливських угідь розводять тварини у неволі , або напіввільних умовах тобто вольєрах. Пропоную додати, що „На мисливських тварин, придбаних користувачем мисливських угідь, або вирощених ним у неволі чи напіввільних умовах згідно з діючим законодавством, полювання може здійснюватись протягом усього року в усі дні тижня на окремих ділянках угідь, виділених користувачем для цієї мети за узгодженням із територіальним органом спеціально уповноваженогоцентрального органу виконавчої влади в галузі мисливського господарства.

В нормативно-правовому акті, який встановлює строки полювання вказується відповідні дні тижня. Часто Кабінет Міністрів України переносить вихідні дні, тому пропоную доповнити статтю 19 абзацом, що „у випадку перенесення вихідних днів Кабінетом міністрів України, відповідно переносяться й дні полювання”.

Частину першу у статті 17 викласти в такій редакції:

„Добування мисливських тварин здійснюється за одним з таких документів:

1) ліцензіями;

2) відстрільними картками;

3) дозволами (зокрема, на селекційний та вибірковий відстріл чи вилов хижих та шкідливих тварин, для наукових цілей, або інші дозволи на відстріл, що передбачені законодавством)”.

Діюча норма додає плутаними до питання, які ж документи дають право на полювання. Тому необхідно визначити ліцензії, відстрільні картки і дозволи, як окремі документи на право добування мисливських тварин, чим

запобігти різноманітним зловживанням, що мають місце при видачі таких дозволів.

Статтю 17 доповнити новою восьмою частиною такого змісту**:**

„Дозволи на селекційний та вибірковий відстріл чи вилов хижих та шкідливих тварин для наукових цілей або інші дозволи на відстріл видаються в порядку, передбаченому статтями 32, 33 цього Закону.”

Визначення, що дозволи на селекційний та вибірковий відстріл чи вилов тварин та для ветеринарно-санітарної експертизи видаються на підставі статей 32 і 33 цього Закону тільки працівникам користувача угідь, уповноваженим здійснювати охорону мисливських угідь, виключить корупційні схеми отримання дозволів іншим стороннім особам на полювання незалежно від строків мисливського сезону. Даний погляд підтверджує досвід, коли Депутат Верховної Ради України загинув в Харківській області при полюванні на вовка як про що було повідомлено в засобах масової інформації.

Пункт 5, статті 20 викласти у редакції: „транспортування або перенесення добутих тварин чи їх частин без відмітки цього факту у дозволі на їх добування та щорічній контрольній картці обліку добутої дичини і порушень правил полювання;”

Додана повна назва відповідної контрольної картки, яку необхідно заповнити. Також пропоную додати, що „виявлені при перевірці тварин (або їх частин) та знаряддя їх добування, законність набуття яких у власність не підтверджена відповідними документами, вважаються незаконно добутими та застосованими і не можуть

розглядатися як приватна власність порушника (громадянина).

Пункт 8, статті 20 викласти у редакції: „ полювання на заборонених для добування тварин у тому числі: качок - гоголя, черні білоокої, савки, огара, галагаза, пухівки (гаги звичайної), лутка, крехів; куликів - кулика-сороки, кулика-довгоніга (ходуличника), чоботаря (шило клювки), кульонів (кроншнепів), чайки, лежня, дерихвостів, коловодника ставкового (пору чайника), крем'яшника, коловодника лісового (чорниша), набережника (перевізника), коловодника болотяного (фіфі), пісочників морського, малого, товстодзьобого (зуйків морського, малого, великодзьобого), пісочника великого (галстучника); голубів – голуба-синяка;”

Практично ці пернаті, на яких заборонено полювання, вилучені зі статті 19, яка визначає строки полювання, і внесені до статті 20, яка регламентує заборони щодо здійснення полювання і конкретно вказує на певні види пернатої дичини. Також перечислені назви тварин відповідають назвам сучасної класифікації та правил української мови.

В статті 21 передбачено, що відносини між власниками, або користувачами земельних ділянок і користувачами мисливських угідь регулюються відповідними договорами. В користувачів мисливських угідь існує проблема їх використання, коли власник земельної ділянки, або користувач не хоче заключати відповідного договору і чинить перепони в користуванні мисливськими угіддями. Пропоную встановити, що при недосягненні відповідного договору користувач мисливських угідь оплачує власнику або

користувачу земельної ділянки 50% від доходів по ведення мисливського господарства на даній території.

Також пропоную уточнити, що умови ведення мисливського господарства визначаються у договорі, який укладається між територіальним органом, а не просто органом. Дане уточнення вказує фактично на обласне управління лісового господарства.

У частині третій статті 21 слово „місцевими” замінити на слово „територіальними”.

Статтю 22 доповнити новою частиною у такій редакції: „Мисливські угіддя надаються у користування з метою ведення мисливського господарства в межах відповідно визначених територій, що можуть об’єднувати землі та водні простори різних користувачів та власників”.

Дану частину необхідно додати для роз’яснення, що мисливське господарство утворюється на землях різних користувачів та власників і не тільки землях, а і водних просторах. Бо ми маємо сьогодні вже орендаторів ставків, озер тощо, з якими треба узгоджувати ці питання. Статтею 21 цього закону передбачено, що відносини між власниками або користувачами земельних ділянок і користувачами мисливських угідь регулюються відповідними договорами.

Статтю 22 доповнити новою частиною у такій редакції: „При наданні у користування мисливських угідь також передається у користування фактична кількість мисливських тварин, а також тварин, які мешкають на цих територіях та потребують охорони і захисту”.

Частина необхідна для розуміння, що головне при наданні у користування мисливськими угіддями – це передача фактичної кількості мисливських тварин, як ресурсу

загальнодержавного значення – об’єкта права власності українського народу (ст. 2, 3 цього Закону), і не тільки мисливських, а і таких, що потребують охорони та захисту (ст. 26 „Закону України про тваринний світ”[11, с.44).

Пропозиції щодо лібералізації надання мисливських угідь:

Мисливські угіддя надаються в користування відповідно до статті 22 Закону України про мисливське господарство та полювання [11, с.75].

Так мисливські угіддя надаються в користуванням відповідним рішенням обласної ради за поданням місцевого органу спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства і полювання, погодженого з місцевим органом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища, а також власниками, або користувачами земельних ділянок. Мисливські угіддя надаються в користування не менш як на 15 років, а площа мисливських угідь, що надаються повинна становити не менш як 3 тисячі гектарів. Також статтею 10 цього Закону передбачені повноваження сільських, селищних і міських рад у галузі мисливського господарства та полювання. Відповідно до цих повноважень сільські, селищні і міські ради вирішують питання, що стосуються надання у користування мисливських угідь. Статтею 24 визначено, що користування мисливськими угіддями є платне, а розмір та порядок внесення плати за користування мисливськими угіддями визначається у договорі між користувачем мисливських угідь та власником , або користувачем земельних ділянок, на яких знаходяться угіддя.

Як видно з положень цього закону порядок надання мисливських угідь є громістким, непрозорим, мисливські угіддя надаються не на конкурентній основі, і не передбачена оплата за користування мисливськими угіддями державі або органам місцевого самоврядування, тобто, громаді. На практиці неможливо виконати положення про погодження з власником або користувачем земельної ділянки при наданні мисливських угідь в користування. Практично дану норму неможливо виконати також у зв´язку з великою кількістю власників/користувачів земельних ділянок. Так в Івано-Франківській області їх нараховується біля 230 тисяч. Закон не дає відповіді як поступати, коли якась одна із сільських, селищних, міських рад не дасть погодження про надання мисливських угідь в користування, так як в користування можна надати не менш як 3 тис. га мисливських угідь, а це на практиці площа не однієї сільської ради, не говорячи вже про власників користувачів земельних ділянок. Статтею 23 визначено підстави, за якими припиняється право користування мисливськими угіддями. Статтею 31 надаються гарантії захисту прав користувачів мисливських угідь, де серед іншого зазначено , що у разі дострокового припинення права користування мисливськими угіддями, яке сталося не з ініціативи або вини користувача, йому відшкодовуються витрати на проведені протягом останніх трьох років комплексні заходи, спрямовані на охорону і відтворення, у тому числі і штучне, мисливських тварин, поліпшення середовища перебування тварин.

Пропоную внести в закон відповідні зміни, за яких надання мисливських угідь надавались б на конкурентній основі. Фактично на даний час користування мисливськими

угіддями проводиться на безоплатній основі, хоча статтею 24 передбачена плата за користування мисливськими угіддями постійним користувачам мисливських ділянок, або їх власникам, але відповідно до прикінцевих положень цього закону ця норма набере чинність з 1 січня 2010 року. На даний час з надання мисливських угідь в користування чинним законодавством зовсім не передбачена оплата. За користування мисливськими угіддями нічого не отримує ні місцева громада, ні держава.

У частині першій статті 22 слова „місцевого” та „місцевими” замінити відповідно словами „територіального” та „територіальними”.

Стаття 28 регламентує упорядкування мисливських угідь; пропоную в цій статті визначити, що мисливське упорядкування проводиться протягом двох років з початку надання мисливських угідь в користування.

Статтю 29 викласти у новій редакції: „Стаття 29. Єгерська служба

З метою охорони мисливських угідь та ефективного ведення мисливського господарства користувачі угідь створюють єгерську службу з розрахунку не менш як один єгер на 7 тисяч гектарів лісових або 15 тисяч гектарів польових чи водно-болотних мисливських угідь.”

Єгерська служба створюється користувачами угідь не тільки для охорони, а із з метою ефективного ведення мисливського господарства, що не відображено в теперішній редакції закону.

За діючим досвідом господарювання пропонується встановити відповідні вимоги щодо штатної чисельності

єгерської служби. Сполучники „і” змінити на „або”, чим унеможливити двояке тлумачення того, на яку площу мисливських угідь необхідно одного єгера, так як сполучник „і” трактувався як можливість наймати одного єгера на 17 тисяч гектарів.

Частину першу статті 30 доповнити новими абзацами у такій редакції: „займатися утриманням та розведенням мисливських тварин, набутих у порядку, передбаченому діючим законодавством, у неволі чи напіввільних умовах;

здійснювати в межах наданих в користування мисливських угідь, обмеження щодо встановлених термінів та днів полювання, а також норм добування мисливських тварин в сторону їх зменшення;”

На даний час користувачами мисливських угідь Івано-Франківської області утримується 13 вольєрних господарств, у яких знаходяться 211голів диких тварин.

Дане доповнення удосконалить права та обов’язки користувачів мисливських угідь з метою:

- регулювання мисливського пресу на угіддя відповідно до їх пропускної спроможності та залежно від природної ситуації;

- здійснення державного обліку не тільки мисливських видів тварин, а і інших, наприклад, рідкісних та таких, що потребують охорони, тощо;

- зобов’язання проводити облік добування мисливських тварин, і в установленому порядку подавати цю інформацію відповідним органам;

- збільшення мінімальних розмірів вкладання коштів на комплексні заходи, що дає додаткові можливості щодо

відтворення мисливських тварин, збереження і поліпшення умов їх перебування.

У частині третій статті 31 слова „охорону і” вилучити. Так вилучення терміну „охорону” дає можливість удосконалити цільове використання цих коштів. Термін „охорону” дозволяв списувати великі суми, наприклад, на пальне, що до відтворення та збереження ніякого відношення не мало.

У частині першій статті 32 після слова „працівниками” додати слова „користувача угідь”.

Тільки працівникам користувача угідь може бути дозволено проводити селекційний та вибірковий діагностичний відстріли мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи незалежно від строків мисливського сезону, що унеможливлює залучати до цих дій інших сторонніх осіб та зложиванъ при проведенні VIP-полювань.

У частині другій статті 32 слово „вогнищах” замінити словами „межах спалаху”. Словосполучення „межах спалаху” відповідає особливостям української мови.

У назві статті 33 та далі в тексті замінити слово „відлов” на „вилов”, так як в українській мові вживається слово „вилов”.

У частині першій статті 33 слова „за дозволом користувача мисливських угідь” вилучити, так як відстріл та вилов вовків, бродячих собак і котів, сірих ворон, сорок, граків здійснюються мисливцями під час полювання на інші види мисливських тварин і не потребує спеціального дозволу користувача мисливських угідь.

У частині першій статті 34 слово „вимуштрування” замінити словом „дресирування”, так як в українській мові вживається слово „дресирування”. Також пропоную додати в цю статтю норму, що „державне регулювання в мисливському собаківництві, використання на полюванні інших ловчих звірів та птахів, а також нормативно-правове регулювання здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі мисливського господарства та полювання.

Частину другу статті 34 викласти у новій редакції: „Виявлені в мисливських угіддях без нагляду собаки відловлюються, про що письмово повідомляються відповідні організації, які здійснюють реєстрацію собак”.

Виключити, як невідповідну принципам гуманності норму про відстріл безпородних собак, що є закладено в діючому законодавстві, тим більше що питання „породності” дуже складне та потребує окремого тлумачення.

Стаття 37 регламентує державний контроль у галузі мисливського господарства та полювання та визначає, що державний контроль здійснює Мінекології України та Держкомлісгосп України. Пропоную додати слова „і їх територіальні органи”, що дасть можливість делегувати повноваження обласним управлінням Мінекології та Держкомлісгоспу та на місці впливати на ситуацію.

У частині другій статті 39 після слів „Права, визначені в пунктах 2-6” додати слова „8, 15”;

В даній статті перераховані права працівників, уповноважених здійснювати контроль у галузі мисливського господарства та полювання тобто працівників органів

лісового господарства та охорони навколишнього середовища.

Пропоную поширити повноваження пункту 8 на єгерів та посадових осіб-користувачів мисливських угідь, якщо йдеться про право зупиняти чи припиняти полювання та іншу діяльність, що провадиться з порушенням вимог, установлених цим законом, що дасть можливість оперативно реагувати на порушення закону.

Поширення пункту 15 на єгерів та посадових осіб-користувачів мисливських угідь несе стимулюючий ефект у відносинах до праці.

У частині третій статті 39 слова: „а також громадські інспектори охорони навколишнього природного середовища та громадські мисливські інспектори під час проведення рейдів” – вилучити.

Заборона громадським інспекторам охорони навколишнього природного середовища та громадським мисливським інспекторам перебувати у мисливських угіддях із зброєю незалежно від строків полювання позбавить можливості посадових осіб користуватися корупційними схемами ніби законної підстави безконтрольного місцезнаходження в угіддях громадян зі зброєю.

У частині третій статті 39 після слів „за наявності у них” доповнити слово „службового”.

В Законі немає визначення терміну „рейди”, порядку їх організації, проведення і т. ін., тому доцільно змінити на „під час виконання службових обов’язків”.

Особи, уповноважені на охорону державного мисливського фонду під час виконання службових обов'язків

повинні мати службові, а не загальні посвідчення особи, що дасть можливість ідентифікувати особу та посадові повноваження.

3.3.2 Зміни в Кодекс України про адміністративні правопорушення [11,с. 124]

Статтею 85 передбачені санкції на порушників правил використання об´єктів тваринного світу. Цю статтю пропоную доповнити словами „або відсутністю на місці затримання відповідних документів у сезон полювання на певний вид тварин”.

Стаття 185 передбачає санкцію лише за злісну непокору законному розпорядженню або вимозі міліції, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця. Пропоную додати також працівника органу уповноваженого на охорону державного мисливського фонду. Дана норма приведе до ефективнішої роботи осіб уповноважених здійснювати охорону державного мисливського фонду.

Стаття 188-5 передбачає санкцію за невиконання законних розпоряджень чи приписів посадових осіб органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, радіаційної безпеки, охорону природних ресурсів пропоную додати санкцію і за невиконання законних розпоряджень посадових осіб у галузі охорони державного мисливського фонду. Дане доповнення дасть змогу оперативніше впливати на державне управління у галузі мисливського господарства та полювання. Дане

доповнення також усуне правову колізію, так як статтею 242 надано повноваження щодо розгляду адміністративних справ, передбачені статтею 188-5.

Стаття 242 визначає повноваження органу мисливського господарства, щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов´язані з порушеннями правил ведення мисливського господарства. Для оперативнішого втручання в процес управління мисливським господарством, пропоную надати повноваження органу мисливського господарства – розглядати справи про адміністративні правопорушення за статтями 75,76,85,88-1,91-2,185,188-5.

Також в даній статті визначено посадових осіб, які мають право розглядати адміністративні справи. Пропоную включити до цього переліку начальників відділів (секторів), головних та провідних спеціалістів відділів (секторів) мисливського господарства територіальних органів спеціально уповноваженого органу мисливського господарства. Дане доповнення запонить правову прогалину в регламенті розгляду адміністративних справ, так як лісничі та головні мисливствознавці по рангу посад знаходяться нижче і мають право розглядати вищезгадані адмінсправи, а начальники відділів , спеціалісти обласних управлінь лісового господарства не мають цього права.

Статтею 255 визначено осіб, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення.

Пропоную внести зміни: „громадським мисливським інспектором” крім статті 91-2, яка на даний час існує добавити статтями 75, 76, 77, 77-1, 85.

Всього мною запропоновано внести 5 змін в кодекс України Про адміністративні правопорушення.

3.3.3 Зміни в Кримінальний кодекс України

Стаття 248. Незаконне полювання

В даній статті передбачено, що істотною шкодою вважається нанесення збитків державному мисливському фонду, які в 10 разів перевищують нормативно установлений розмір мінімальної заробітньої плати. Так як на даний час в статі 248 визначено, що злочином є порушення правил полювання, що заподіяло істотну шкоду. Розмір чи шкоду, заподіяну істотно чи ні, не встановлено жодним нормативно-правовим актом. Даний додаток уникне двоякого трактування одного і того самого порушення.

Стаття 342. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовцеві. Дану статтю пропоную доповнити також „або працівникові органу уповноваженого на охорону державного мисливського фонду”. Дане доповнення надасть більше прав та повноважень щодо виконання посадових обов´язків посадовцям які уповноважені на охорону мисливського фонду. [11]

Всього мною запропоновано внести 2 зміни в Кримінальний кодекс України.

3.3.4 Зміни та внесення нових нормативно-правових актів Держкомлісгоспу України

Щодо делегування повноважень видавати контрольні картки

Наказом Міністерства лісового господарства України від 21.03.1997 року № 32 [11,стор 217] затверджено порядок видачі посвідчень мисливця та контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання .

Пунктом 8 цього положення передбачено, що посвідчення мисливця та контрольна картка обліку добутої дичини і порушень правил полювання видаються Мінлісгоспом України та обласні управління лісового господарства.

Вважаю, що функцію видачі контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання доцільно також було б делегувати районним мисливствознавцям та державним підприємствам лісового господарства.

На даний час, коли для функції видачі контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання уповноважене лише обласне управління лісового господарства, це призводить до незручностей при обміні кожного року контрольної картки, а особливо жителям, які проживають не в місті обласного значення. Доводиться приїжджати в м. Івано-Франківськ або передавати спочатку контрольну картку районному мисливствознавцю, а потім приїжджати, щоб забрати.

Пропоную внести зміни до наказу Міністерства лісового господарства України від 21.03.1997 року № 32 [11,стор 217] ,, в якому передбачити право видачі контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання районним мисливствознавцям”.

Щодо реєстрації відстрілочних карток

Статтею 17 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» [11,с.75] визначено, що добування мисливських тварин здійснюється за дозволом-ліцензією або відстрільною карткою.

За ліцензією здійснюється полювання на копитних, а за відстрільною карткою здійснюється полювання на хутрову та пернату дичину.

Ліцензії видаються мисливцям користувачем мисливських угідь, який отримує їх у спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання тобто в Держкомлісгоспі України. Відстрільні картки видаються мисливцям користувачем мисливських угідь.

В цьому законі регламентована порядок видачі ліцензій на право відстрілу ліцензійних видів.

Наказом Державного комітету лісового господарства України від 27.12.28року №153 затверджено «Інструкцію про порядок видачі ліцензій на добування мисливських тварин та порядок здійснення полювання на цих тварин» [11,с.232] В даній інструкції регламентовано порядок реєстрації ліцензій, порядок їх видачі користувачам мисливських угідь, порядок заповнення, порядок повернення користувачами мисливських угідь бланків ліцензій обласним управління лісового господарства та порядок їх подальшого зберігання.

Порядок випуску , реєстрації, заповнення, зберігання відстрілочних карток не регламентовано жодним нормативно-правовим актом. Доходи мисливських користувачів за реалізацію відстрілочних карток в багатьох господарствах перевищують доходи, отримані від реалізації ліцензій.

На мою думку вирішення проблеми прозорого обігу відстрілочних можливе двома шляхами:

1. Їх видача по аналогії з ліцензіями відстрілочних карток Держкомлісгоспом України.

2. Друк відстрілочних мисливськими господарствами з обов’язковою її реєстрацією в обласному управлінні лісового господарства.

Регламентація прозорості руху відстрілочних карток, їх уніфікація, як це передбачено з ліцензіями, підвищить дохідність ведення мисливського господарства.

Пропоную на рівні органу центральної влади Держкомлісгоспом України видати нормативно-правовий акт, в якому регламентувати порядок емісії, реєстрації та видачі відстрілочних карток на право відстрілу пернатої та хутрової дичини.

Щодо уніфікації реєстрації адміністративних порушень пов’язаних з порушенням правил ведення мисливського господарства і полювання.

Статтею 85 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачена відповідальність осіб, які порушили правила полювання. Відповідно до другої частини цієї статті за повторне порушення правил полювання передбачено збільшене накладення штрафу.

Статтею 242 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено, що органи мисливського господарства розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов’язані з порушенням правил ведення мисливського господарства і полювання, які передбачені частиною першою статті 85.

Статтею 242-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено, що органи спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі екології та природних ресурсів України також

уповноважені розглядати частину першу статті 85 (Порушення правил використання об’єктів тваринного світу).

У зв’язку з тим, що право розглядати протоколи про порушення правил полювання покладено як на органи мисливського господарства так і на орган влади у галузі екології та природних ресурсів , а реєстрація осіб, які вчинили правопорушення, передбачене статтею 85 не регламентується ніяким нормативно-правовим актом, тому і не спрацьовує принцип збільшення відповідальності за повторне порушення правил використання об’єктів тваринного світу.

Пропоную на рівні центральних органів виконавчої влади, яким надано право розглядати протоколи про порушення правил полювання, розробити положення про реєстрацію порушників правил полювання і доступу до бази даних відповідальних працівників, яким надано право розгляду протоколів.

Щодо вирішення питання формування ринкових цін на ліцензії на право добування мисливських тварин.

У зв’язку з тим, що користувачами реалізовуються ліцензії не за ринковими механізмами, вартість ліцензії в одному господарстві області продається в 10 разів менше, ніж в іншому господарстві. Указом Президента України від 23.05.2005 року № 837/2005 «Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин» п.4 зобов’язано Кабінет Міністрів України вирішити питання надання у користування мисливських угідь, лімітів та дозволів на добування

мисливських тварин на засадах відкритості, гласності та прозорості.

У зв’язку з тим, що ціни на ліцензії формуються не за ринковим принципом мисливські господарства недоотримують кошти.

Для забезпечення виконання Указу Президента України пропоную видати нормативний акт центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання, яким би було передбачено порядок реалізації мисливськими господарствами ліцензій виключно через аукціони.

Щодо недопущення торівлі заборонених знарядь добування тварин на ринках.

Відповідно до статті 20 Закону України про мисливське господарство та полювання полювання [11, с.75] із застосуванням або використанням петель, підрізів, закотів, гачків, звуковідтворюючих приладів та пристроїв, електричного обладнання для добування тварин, штучних світлових джерел, приладів та пристроїв для підсвічування мішеней, у тому числі приладів нічного бачення заборонено. Статтею 42 передбачена відповідальність за порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання , а саме порушення правил полювання. Кодексом України про адміністративні правопорушення встановлено штрафні санкції у розмірі від трьох до семи неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією цих знарядь, матеріалів та засобів їх виготовлення (стаття 85-1).

Правила торгівлі на ринках здійснюються відповідно до наказу від 26.02.2002 № 57/188/84/105 і відповідно до п.2 ці правила носять рекомендаційний характер.

Пропоную внести зміни у вищезгадані правила торгівлі, статтю, в якій була б передбачена категорична заборона продажу заборонених знарядь добування тварин.

Щодо державного управління мисливським господарством

На даний час в області є три групи користувачів мисливських угідь, а саме:

- державні лісогосподарські підприємтсва які знаходяться у відомчому підпорядкування Держкомлісгоспу України;

- районні ради УТМР;

- користувачі мисливських угідь, засновниками яких є приватні організації;

Відповідно до статті 4 Закону України „Про мисливське господарство та полювання” [11, с.75] передбачено , що державне регулювання у галузі мисливського господарства та полювання здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання. Спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у галузі мисливського господарство визначено Держкомлісгосп України.

Статтею 6 Закону України про мисливське господарство та полювання визначені повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання, серед яких здійснення державного регулювання та контролю у галузі мисливського господарства та полювання.

Близько половини мисливських угідь в Івано-Франківській області закріплені за державними лісогосподарськими підприємствами, які відомчо підпорядковані спеціально уповноваженому органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства.

Державний контроль у випадку, коли користувачі мисливських угідь і спеціально уповноважений орган виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання знаходяться в одному відомстві, є неефективним. В принципі такий вид контролю називається відомчим контролем.

Держкомлісгоспом України утворено інститут районних мисливознавців яким делеговані повноваження по державному регулюванню і контролю. Районні мисливствознавці введені в штат державних лісогосподарських підприємств, які також ведуть мисливське господарство. Введенні в штат державних лісогосподарських підприємств районні мисливствознавці на практиці не мають важелів впливу на ведення мисливського господарства в тій організації, в якій вони працюють.

Для ефективності державного регулювання і контролю у галузі мисливського господарства та полювання на районному рівні пропоную ввести обласним управлінням лісового господарства в штат районних мисливствознавці з перерозподілом бюджетних коштів, які надаються державним лісогоподарським підприємствам для функціонування районних мисливствознавців обласним управлінням лісового господарства.

Щодо розподілу коштів отриманих за посвідчення мисливця та контрольних карток.

Відповідно до наказу Держкомлісгоспу України від 31.08.28 № 97 „Про використання коштів, отриманих від реалізації користувачам мисливських угідь ліцензій на добування мисливських тварин, а також за видачу посвідчень мисливця і щорічних контрольних карток обліку добутої дичини та порушень правил полювання” [11, с.313] визначено порядок використання коштів отриманих за видачу посвідчень мисливця, контрольних карток, ліцензій.

Пропоную внести зміни до цього наказу і кошти спрямовувати в регіони відповідно до певного алгоритму, який би прив’язувався до площі мисливських угідь, кількості мисливців тощо.

Дана поправка сприяла б заявлену урядом України політику на прозорості використання коштів.

Щодо вирішення питання конкурентного надання у користування мисливських угідь.

У зв’язку з тим, що користування мисливськими угіддями не надаються за принципом конкурентності, низькою залишається ефективність ведення мисливського господарства.

Указом Президента України від 23.05.2005 року № 837/2005 „Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин” п.4 зобов’язано Кабінет Міністрів України вирішити питання надання у користування мисливських угідь, лімітів та дозволів на добування мисливських тварин на засадах відкритості, гласності та прозорості.

Для забезпечення виконання Указу Президента України пропоную видати нормативний акт центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та

полювання, яким би було передбачено порядок конкурентного, прозорого, гласного надання мисливських угідь.

Всього нами запропоновано внести вісім змін в існуючі нормативно- правові акти, видані Держкомлісгоспом України, або ініційовано їхнє прийняття.

ВИСНОВКИ

1. Обгрунтування запропонованих змін до існуючого Закону України Про мисливське господарство та полювання.

Всього нами обгрунтовано запропонавано внести 35 поправок до існуючого Закону України Про мисливське господарство та полювання [11, с.75].

В діючому Законі України "Про мисливське господарство та полювання" [11, с.75] необхідне вдосконалення у частині здійснення державного контролю за діяльністю мисливських господарств та процесом полювання, внесення змін в закон забезпечить на законодавчому рівні раціональне використання та відтворення мисливської фауни і захист територій від негативного впливу на стан об'єктів тваринного світу та якість мисливських угідь.

Деякі норми діючого Закону гальмують підвищення економічної ефективності ведення мисливського господарства в державі, при тому, що понад вісімдесят відсотків мисливських тварин утримуються та охороняються на не державні кошти, а на кошти користувачів мисливських угідь.

2. Обгрунтування цілей, які будуть досягнуті при внесенні змін в чинний Закон України „Про мисливське господарство та полювання”

Зазначені змін в Закон спрямовані на:

- вдосконалення державного контролю за мисливським господарством та полюванням;

- підвищення відповідальності користувачів мисливських угідь за збереження та відтворення диких тварин;

- покращення охорони та відтворення мисливських тварин;

- посилення боротьби із зловживаннями з боку посадових осіб галузі;

- вдосконалення деяких термінів відповідно до вимог сучасних класифікацій, що унеможливлює їх різночитання та неоднозначне тлумачення;

- приведення Закону України "Про мисливське господарство та полювання" [11, с.75] у відповідність із державними пріоритетами в галузі охорони природи, іншими Законами України, міжнародними правовими документами та зобов'язаннями України.

3. Основні запропоновані мною зміни до Закону України "Про мисливське господарство та полювання".

Запропоновані нами зміни до Закону України "Про мисливське господарство та полювання". [11, с.75]

Пропонується:

- викласти в новій редакції такий терміни, як "мисливські угіддя", відповідно до сучасних наукових уявлень про них;

- поширити повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання у видачі дозволів на

використання всіх мисливських тварин, а не тільки тих, що перебувають у державній власності;

- до повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, Київської і Севастопольської міських рад у галузі мисливського господарства та полювання додати додаткові повноваження щодо погодження питань відносно розміщення підприємств, інших об'єктів, які можуть негативно впливати на стан об'єктів тваринного світу та якість мисливських угідь, та покласти на ці органи відповідальність за такі погодження;

- конкретизувати ситуації, які прирівнюються до полювання та можуть класифікуватися, як незаконне полювання;

- чітко визначити, які документи дають право на полювання та добування мисливських тварин;

- привести у відповідність до сучасних вимог аспекти полювання з мисливською вогнепальною зброєю та мисливськими собаками;

- визначити такі документи, як ліцензії, відстрільні картки і дозволи - як окремі документи на право добування мисливських тварин, чим запобігти різноманітним зловживанням, що мають місце при видачі таких дозволів;

- визначити, що дозволи на селекційний та вибірковий відстріл чи вилов тварин, та дозволи ветеринарно-санітарної експертизи видаються тільки працівникам користувача угідь, уповноваженим здійснювати охорону мисливських угідь, що виключає корупційні схеми отримання дозволів іншим

стороннім особам на полювання незалежно від строків мисливського сезону;

- уточнити назви мисливських тварин згідно сучасних класифікацій і окремо виділити тварин, на яких полювання заборонено;

- конкретизувати заборони щодо здійснення полювання;

- визначити, що єгерська служба створюється користувачами угідь не тільки для охорони, а із з метою ефективного ведення мисливського господарства, та за діючим досвідом господарювання встановити відповідні вимоги щодо її штатної чисельності;

- удосконалити права та обов'язки користувачів мисливських угідь, зобов'язати їх вести первинний облік не тільки мисливських тварин;

- збільшити мінімальні розміри вкладання коштів на комплексні заходи щодо відтворення мисливських тварин, збереження і поліпшення умов їх перебування;

- удосконалити цільове використання цих коштів, вилучивши термін "охорону", який до цих пір дозволяв списувати великі суми, наприклад на пальне, що до відтворення та збереження ніякого відношення не мало;

- з цих же міркувань, вилучити термін "охорону" із статті, що регламентує повернення вкладених коштів користувачу;

- удосконалити термінологію щодо підготовки собак мисливських порід;

- вилучити, як невідповідну принципам гуманності норму про відстріл безпородних собак, тим більше що питання "породності" дуже складне та потребує окремого тлумачення;

- заборонити громадським інспекторам охорони навколишнього природного середовища та громадським мисливським інспекторам перебувати у мисливських угіддях із зброєю незалежно від строків полювання, чим позбавити можливості посадових осіб користуватися корупційними схемами ніби-то законної підстави безконтрольного місцезнаходження в угіддях громадян зі зброєю;

- посилити вимоги до посадових осіб спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання, їх органів на місцях, посадових осіб-користувачів мисливських угідь, уповноважених на охорону державного мисливського фонду під час виконання службових обов'язків, пов'язаних з охороною державного мисливського фонду, які можуть перебувати у мисливських угіддях із зброєю, незалежно від строків полювання.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація запропонованах нами змін до Закону України „Про мисливське господарство та полювання” [11, с.75] не вимагатиме додаткових витрат із Державного бюджету України. Збільшення надходжень до мисливських господарств відповідно збільшить надходження до Державного бюджету України.

6. Очікувані соціально-економічні наслідки.

Введення цих змін до Закону України „Про мисливське господарство та полювання” [11, с.75] визнаватиме галузь мисливського господарства України важливою частиною економіки України, що задовольняє потреби суспільства в продуктах полювання, а громадян у полюванні й активному відпочинку, надає робочі місця, сприяє залученню інвестицій та розвитку туризму.

Користувачі мисливських угідь отримують в управління об'єкт права власності українського народу – мисливських тварин, як ресурс загальнодержавного значення, для їх охорони, відтворення та використання.

Крім того, мисливство є важливим культурним та історичним спадком українського народу. Мисливство виховує культуру поводження зі зброєю, вміння поводитися в екстремальних ситуаціях, вимагає знати і любити природу та цінувати її дари.

Також запропоновані нами зміни до Закону України „Про мисливське господарство та полювання” [11, с.75] відповідатиме інтересам держави і українського народу, оскільки його прийняття сприятиме раціональному використанню та відтворенню тваринного світу, зокрема - мисливських тварин, посиленню державного контролю та запобіганню зловживанням у цій галузі тощо.

7. Обгрунтування цілей, які будуть досягнуті при внесенні змін в чинний Кодекс України про адміністративні правопорушення

Всього нами запропоновано до внесення 5 поправок в чинний Кодекс України про адміністративні правопорушення.

В діючому Кодексі України про адміністративні правопорушення необхідне вдосконалення в частині:

- регламентації і уточнення необхідних документів, які необхідно мати мисливцю при проведенні полювання;

- передбачення відповідальність за злісну непокору працівнику органу уповноваженого на охорону державного мисливського фонду. Дана норма приведе до більш ефективної роботи осіб, які уповноважені здійснювати охорону мисливських угідь;

- включення в кодекс норми про виконаня законних вимог осіб, уповноважених здійснювати охорону мисливського фонду і оперативніше втручатись в процес державного управління.

8. Обгрунтування цілей, які будуть досягнуті при внесенні змін в чинний Кримінальний кодекс України.

- запропоновані нами зміни більш чітко будуть регламентувати встановлення істотної шкоди і унеможливить двояке тлумачення;

- підвищить статус осіб, які уповноважені здійснювати охорону мисливських угідь.

9. Обгрунтування цілей, які будуть досягнуті при внесенні змін в чинні нормативно – правові акти Держкомлісгоспу України

- спростить процедуру заміни контрольної картки обліку добутої дичини;

- регламентує порядок випуску, видачі, реєстрації відстрілочних карток на право відстрілу пернатої і хутрової дичини, який на даний час нормативно зовсім відсутній;

- завпровадження уніфікації реєстрації адміністративних порушень;

- запровадження конкурентних умов реалізації ліцензій на право добування мисливських тварин;

- усунення недоліків адміністрування державного управління на районному рівні;

- прозорого розподілу коштів при отриманні коштів за посвідчення мисливця;

- забезпечення конкурентного надання в користування мисливських угідь.

Таким чином напрацювання які викладені в даній роботі будуть корисні для ознайомлення та осмислення посадовим особам територіальних органів лісового господарства та спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері ведення мисливського господарства для допомоги у приянятті відповідних нормативно правових актів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буджиган Л. „Кримінально-правова характеристика незаконного полювання в законодавстві України” // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. – Івано-Франківськ: Плай, 2002. – с. 142-145.

2. Буджиган Л. „Незаконне полювання як об´єкт кримінально – правової охорони” // Актуальні проблеми боротьби та попередження злочинності. – Івано-Франківськ: Плай, 2003. – с. 46-47.

3. Буджиган Л. „Організаційно-правові проблеми ведення мисливського господарства в Україні” // Проблеми вдосконалення правового регулювання щодо забезпечення прав та основних свобод людини і громадянина в Україні. – Івано-Франківськ: Плай, 2003. – с. 190-193.

4. Волик М.П. Правове регулювання полювання в Україні/Матеріали дисертації.- Одеса, 1997.- С.13.

5. Закон України „Про мисливське господарство та полювання” від 22.02.28 року // Відомості Верховної Ради України.-28.-№18 –Ст.132.

6. Закон України „Про тваринний світ” від 3.03.93//Відомості Верховної Ради України.-1993-№18.-Ст.191.

7. Звіт природоохоронної прокуратури Івано-Франківської області про ведення мисливського господарства в Івано-Франківській області за 2001 рік.

8. Конституція України - Харків „Фоліо” 2006.

9. Кримінально-процесуальний кодекс України від 5 квітня 2001року.-К: Юрінком, 211.-С.121.

10. Малишко М.І. Основи екологічного права України.-К.,1999.

11. Мисливськогосподарське законодавство України.-Львів „Сполом” 2005.

12. Панкратов И.Ф., Сыродоев Н.А. Законодательство об охране и использовании животного мира.-М.,1993.

13. Статистичний звіт про ведення мисливського господарства управління підвідомчих організацій (форма № 2-тп- мисливство) за 2001 рік Івано-Франківської області.

14. Статистичний звіт про ведення мисливського господарства управління підвідомчих організацій (форма № 2-тп- мисливство) за 2002 рік Івано-Франківської області.

15. Статистичний звіт про ведення мисливського господарства управління підвідомчих організацій (форма № 2-тп- мисливство) за 2003 рік Івано-Франківської області.

16. Статистичний звіт про ведення мисливського господарства управління підвідомчих організацій (форма № 2-тп- мисливство) за 2004 рік Івано-Франківської області.

17. Статистичний звіт про ведення мисливського господарства управління підвідомчих організацій (форма № 2-тп- мисливство) за 2005 рік Івано-Франківської області.

18. Статистичний звіт про ведення мисливського господарства управління підвідомчих організацій (форма № 2-тп- мисливство) за 2006 рік Івано-Франківської області.

19. Статистичний бюлетень Івано-Франківського обласного управління статистики „Мисливське господарство Івано-Франківської області в 2002 – році”. – Івано-Франківськ, 2003. – С.3-15.

20. Україна Молода від 08.12.2006року № 229

ДОДАТКИ ДО МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Перелік користувачів мисливських угідь Івано-Франківської області станом на 1.01.2006 р. (додаток А)

2. Показники по ведення мисливського господарства користувачами мисливських угідь по вкладенню коштів у ведення мисливського господарства Івано-Франківської області в 2004 році. (додаток Б)

3.Показники по ведення мисливського господарства користувачами мисливських угідь по вкладенню коштів у ведення мисливського господарства Івано-Франківської області в 2005 році. (додаток В)

4. Показники по ведення мисливського господарства користувачами мисливських угідь по вкладенню коштів у ведення мисливського господарства Івано-Франківської області в 2006 році. (додаток Г)

5. Зведені показники по ведення мисливського господарства користувачами мисливських угідь по вкладенню коштів у ведення мисливського господарства Івано-Франківської області в 2004-2006 роках. (додаток Д)

6. Чисельності працівників зайнятих у мисливському господарстві, стан грошового забезпечення та площі мисливських угідь , що припадають на одного єгера в розрізі користувачів Івано-Франківської області в 2004р. (додаток Е)

7. Чисельності працівників зайнятих у мисливському господарстві, стан грошового забезпечення та площі мисливських угідь , що припадають на одного єгера в розрізі користувачів Івано-Франківської області в 2005р. (додаток Ж)

8. Чисельності працівників зайнятих у мисливському господарстві, стан грошового забезпечення та площі

мисливських угідь , що припадають на одного єгера в розрізі користувачів Івано-Франківської області в 2006р. (додаток И)

9. Зведені показники по чисельності працівників зайнятих у мисливському господарстві, стан грошового забезпечення та площі мисливських угідь , що припадають на одного єгера в розрізі користувачів Івано-Франківської області в 2004-2006рр. (додаток К)

10. Чисельність основних видів мисливської дичини в угіддях Івано-Франківської області в 2006 році та порівняльняння до оптимальної чисельності. (додаток Л)

11.Показники по веденню мисливського господарства користувачами мисливських угідь, щодо економічної ефективності ведення мисливського господарства та їх рейтингові показники по користувачах мисливських угідь Івано-Франківської області 2004 р. (додаток М)

12. Показники по веденню мисливського господарства користувачами мисливських угідь, щодо економічної ефективності ведення мисливського господарства та їх рейтингові показники по користувачах мисливських угідь Івано-Франківської області 2005 р. (додаток Н)

13. Показники по веденню мисливського господарства користувачами мисливських угідь, щодо економічної ефективності ведення мисливського господарства та їх рейтингові показники по користувачах мисливських угідь Івано-Франківської області 2006 р. (додаток П)

14. Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині чисельності голів 2003р. (додаток Р)

15. Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині чисельності мисливських тварин 2004р. (додаток С)
16. Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині чисельності мисливських тварин 2005р. (додаток Т)
17. Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині витрачених коштів на ведення мисливського господарства та отримання надходжень 2003р. (додаток У)
18. Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині витрачених коштів на ведення мисливського господарства та отримання надходжень 2004р. (додаток Ф)
19. Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині витрачених коштів на ведення мисливського господарства та отримання надходжень 2005р. (додаток Х)
20. Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині добування мисливських тварин 2003р. (додаток Ц)
21.Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині добування мисливських тварин 2004р. (додаток Ш)
22.Показники по виконанню програми розвитку лісового і мисливського господарства в частині добування мисливських тварин 2005р. (додаток Щ)
23.Показники по боротьбі з браконьєрством користувачами мисливських угідь за 2003-2004 роки(додаток Ю)

23. Аналіз про стан проходження справ про лісопорушення у правоохоронних органах районів за 2001р.-2007р. по Івано-Франківській області. (додаток Я)

24. Аналіз розвитку хвороб та шкідників лісу за 2007 рік (додаток А

25 Аналіз розвитку хвороб та шкідників лісу за 1997-2007 р (додаток А-2)

26. Анализ про проведення профілактичних та попереджувальних заходів з охорони лісів від пожеж по Івано-Франківському обласному управлінні лісового та мисливського господарства (додаток А-3).

27.Аналіз вчинених лісопорушень в лісгоспах управління лісового ського господарства та розгляд справ по них станом на 01.01.2008 року (додаток А-4).